WASHINGTON D C

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 74. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 4-го КВІТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 4, 1978 No. 74. VOL. LXXXV.

Для дисидентів в СССР настали виїмково тяжкі обставини

Москва. — Дайвід К. Шіплер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Совєтському Союзі, інформує у газеті з 31-го березня ц.р. про виїмково тяжкі обставини для дисидентів, груп спротиву в національних республіках і Комітетів нагляду за виконанням Гельсінкської угоди, які опинилися тепер у дуже трудній ситуації у зв'язку з погіршенням загальних відносин між СССР і З'єднаними Стейтами Америки та багатьма іншими західніми державами, а також у пов'язанні зі зміною тактики режиму у відношенні до інакомислячих та дещо зміненою культурною політикою уряду. Вже закінчилась Европейська Конференція в Београді, — пише Шіплер, — яка була форумом, де можна було пожалуватись і оскаржити совєтський режим за порушення Гельсінкської угоди, а американсько-совєтські відносини є в такому стані, що Москва ледви чи респектуватиме якінебудь протести. У зв'язку з цим дисиденти, республіканські комітети нагляду за Гельсінкською угодою та інші члени рухів спротиву, як також західні аналітики переконані, що тепер наступить період затиснення режиму в СССР і в інших комуністичних країнах Східньої Европи, який, як дехто думає, вже почався.

Минулого тижня, напр., на тяжкі кари (7 років в'язниці і 5 років заслання на Сибірі) були засуджені два члени Київської Групи нагляду за Гельсінкською угодою, Мирослав Маринович і Микола Матусевич. На протязі останніх 14 місяців 22 члени цих Груп були засуджені і заслані до концентраційних таборів, — пише Д. Шіплер. Десять днів раніше в Тбілісі, Грузинська ССР, засуджено Ґріґорія Ґолдстейна на один рік ув'язнення за „хуліганство", а „хуліганством" в СССР називають навіть безробіття. Треба при тому пригадати, що Ґолдстейна місцеві власті звільнили з праці, коли він вніс прохання про виїзд до Ізраїля. Знову ж московська релігійна група адвентистів відбула пресові конференцію із закордонними кореспондентами, де вони жалувались, що КҐБ переслідує їхніх членів і переводить арешти без жадної причини. Недавно засуджено також Кіріла Подрабінека на два й пів року в'язниці, мабуть тільки за те, що його брат Александер, якого Кіріл піддержує, публікує у самвидаві матеріяли про психіятричні заведення КҐБ, у яких караються політичні в'язні. Раніше КҐБ намагалося змусити Александра Подрабінека виїхати за кордон, але він категорично від цього відмовився. Совєтські чинники відібрали в останньому часі декільком особам совєтське громадянство, між ними ген. Петрові Григоренкові, Мстиславові Ростроповичеві і його дружині Ґаліні Вішнєвскій, колишній солістці Великого Театру в Москві. Шіплер також інформує, що міністерство закордонних справ СССР повідомило Герольда Пайпера, кореспондента газети „Балтимор Сан", що совєти можуть віддати йому тільки частину забраних від нього в поїзді матеріялів, хоч такий обшук і ліквідація журналістичних матеріялів від чужинецького кореспондента супротивляється Гельсінкській угоді. Йдуть також намагання совєтської преси пов'язати працю американських кореспондентів з Центральною Розвідчою Аґенцією ЗСА, хоч ці спроби раніше не вдавалися. В часі тривання Беоґрадської Конференції ці всі шикани були тимчасово припинені в Совєтському Союзі, щоб не викликати західніх протестів. Росіяни пробують переконати Захід і власне суспільство, що вони мусять боротися проти „ворожої імперіялістичної пропаґанди". Совєтська преса атакує також президента Картера за ведення ним „ідеологічної війни" і стосування постійної критики у відношенні до СССР.

Турчин виступив в обороні Орлова

Ню Йорк, Н.Й. — Валентин Турчин, недавноприбулий з СССР математик і компюторський спеціяліст, який в СССР був першим головою Відділу Міжнародної Амнестії, а тепер постійно живе в ЗСА і викладає математичні науки в Колюмбійському університеті, в четвер, 29-го березня ц.р., виступив публічно в обороні ув'язненого проф. Юрія Орлова, одного з ініціяторів московської Групи нагляду над виконанням Гельсінкської угоди. Турчин звернувся також до американських вчених з проханням виступити організовано в захист Орлова і писати листи до Леоніда Брежнєва та інших совєтських верховодів, протестуючи проти незаконного ув'язнення Орлова й інших членів Групи. Орлов, як відомо, був заарештований аґентами КҐБ в лютому минулого року, а через брак доказів КҐБ ще й досі не могло поставити його перед суд. „Арґументи" КҐБ кінчаються тільки на загальникових обвинуваченнях про „зраду батьківщини" і „наклепи на Совєтський Союз". Недавно органи КҐБ повідомили дружину Орлова, що вони мають більш серйозні матеріяли і її чоловік вневдовзі стане перед судом. Якщо Орлова засудять за „антисовєтську пропаґанду", він може одержати 7 років концтабору і 5 років заслання: Турчин рекомнедує американським вченим, щоб вони домагалися допущення на суд західніх спостерігачів, а у випадку відмови, треба, на думку Турчина, мобілізувати вчених усіх країн західнього світу і загальну публічну опінію, з думкою якої совєтські диктатори мусять рахуватися. На заклик Валентина Турчина вже відізвались кільканадцять членів Всеамериканської Академії Наук і три Ноблеівські лавреати — Доналд Ґлейзер, Полікарп Кущ і Еміліо Сеґре, які заявили бажання всякими засобами допомагати Орлову.

Плян завернути води ріки

(М. Р.) „Крішчієн Саянс Монітор" з 23-го березня помістив допис свого кореспондента з Бейруту (Ливан), що ливанський уряд побоювався дуже, щоб Ізраїль не почав роботу для завернення вод ріки Літані на ізраїльську територію, коли ізраїльські війська окупували частину Ливану. Коли б цей плян здійснено, то частина Ливану перетворилася би в пустелю і скінчився би водний плян Ливану, який підтримує Світовий Банк та інші фінансові інституції, а саме, щоб запрягти всі води в Літані для гидроелектричних і сільськогосподарських цілей. Знову ж, плян спрямувати води ріки Літані на ізраїльську територію опрацював дорадник Волтер Ловдермилк ще 1953-го року. На основі його пляну, вистачило б висадити в повітря тунель, крізь який вода пливе до недалекої ізраїльської границі. Води Літані впадали б тоді до ізраїльської водної системи: озера Гюля.

Ізраїльський уряд відложив був тоді той плян, а ЗСА ніколи його не одобрили.

КАРТЕР СХВАЛИВ „ТИМЧАСОВИЙ ПЛЯН" ЩОДО ДОПУЩЕННЯ ДО ЗСА ДОДАТКОВИХ ВТІКАЧІВ

Вашінґтон. — Речники Білого Дому інформують, що президент Джіммі Картер у понеділок, 27-го березня, тобто день перед початком його поїздки до 4-ох країн світу, схвалив підставові елементи „тимчасового пляну" щодо допущення до ЗСА додаткових втікачів з комуністичних держав Індокитаю, а саме з В'єтнаму, Ляосу та Каboджі, як теж емігрантів із країн Східньої Европи, зокрема із Совєтського Союзу.

Цей „тимчасовий плян", який буде в силі аж до схвалення Конгресом нових законів щодо іміґрації до ЗСА, буде формально проголошений за кілька тижнів, коли Білий Дім оприлюднить „Президентську директиву",

Згідно з „тимчасовим пляном", додаткові іміґранти булуть допущені до Америки на підставі „надзвичайних повновластей" генерального прокуратора ЗСА, які йому надав Іміґраційний закон з 1952-го року. Таким чином, до Америки могли б прибувати всі втікачі з В'єтнаму, які тепер живуть на човнах у портових містах сусідніх країн і які не зможуть знайти притулку в якійсь іншій державі, як також ті в'єтнамські, ляоські та камбоджські втікачі, які мають „спеціяльні родинні чи політичні зв'язки з ЗСА". Отже, протягом наступного року до Америки могло б прибути біля 25,000 додаткових втікачів з комуністичних країн Індокитаю. Від 1975-го року, тобто від завоювання Південного В'єтнаму комуністичним Північним В'єтнамом, ЗСА вже прийняли 172,000 індокитайських втікачів, з того 22,000 прибуло вже під час президентури Джіммі Картера.

„Надзвичайні повновласті" генерального прокуратора стосуватимуться також відносно найновіших емігрантів з комуністичних країн Східньої Европи, зокрема жидів із Совєтського Союзу, які тепер перебувають у переходових таборах в Італії, бо не хотіли поселюватися в Ізраїлі, а виявили бажання виїхати до Америки.

Передбачають, що у майбутньому, коли Конгрес схвалить нові іміґраційні закони, кожного року до ЗСА зможе прибувати 40,000 втікачів із різних країн світу, замість 17,400, як це дозволяють теперішні закони.

Передбачають наради Венса з Ґромиком

Вашінґтон. — Речники Державного департаменту інформують, що в кінці квітня, або на початку травня державний секретар Сайрус Венс може у Женеві відбути нараду зі совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком, щоб старатися зліквідувати розбіжності, які заіснували між ЗСА і Совєтським Союзом відносно нового договору щодо обмеження стратегічної нуклеарної зброї (САЛТ II).

Існує також можливість, що якщо переговори Венса і Ґромика будуть успішними, то в травні в Ню Йорку відбудеться „вершинна нарада" президента Джіммі Картера і совєтського лідера Леоніда Брежнєва, який, згідно з натяками Кремля, може прибути на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

Венс і Ґромико зустрічалися відносно САЛТ II минулого травня у Женеві та у вересні в Ню Йорку. Тоді вони дійшли до ряду „тентативних" домовлень, але протягом наступних місяців виринули нові проблеми, які стали на перешкоді підписанню нового договору. Згідно з інформаціями Державного департаменту, делеґації ЗСА і СССР щодо нового договору тепер зосереджують свою увагу на „трьох підставових пунктах" на кільканадцятьох „суто технічних питаннях".

Один член американського уряду заявив у четвер, 30-го березня, що заплянована зустріч між державним секретарем Венсом і Андреєм Ґромиком — це важливий крок в стараннях ЗСА довести до якнайшвидшого підписання нового договору зі Совєтським Союзом.

Як відомо, два дні раніше „Правда", офіціоз комуністичної партії СССР, помістила статтю Ґеорґія Арбатова, члена ЦК КПСС і директора Інституту для студій ЗСА і Канади, в якій Арбатов закидає, що ЗСА „коливаються" щодо нового договору. Державний департамент тепер докладно студіює цю статтю, бо вважає її висловом поглядів Політбюра та Центрального Комітету компартії Совєтського Союзу.

Конґрес проголосував продовжити до 70-го року життя пенсійний вік

Вашінґтон. — Сенат у четвер, 23-го березня, 62-ма голосами проти 10-ох проголосував компромісовий законопоєкт, який пропонує, щоб примусовий пенсійний вік у майже всіх приватних підприємствах і фірмах був 70 років життя, а не 65 років, як це було досі, як також він пропонує, щоб федеральних урядовців не зобов'язував жадний примусовий пенсійний вік.

Палата Репрезентантів схвалила цей законопроєкт у вівторок, 21-го березня, 391-им голосом проти 6-ох. Цей компромісовий законопроєкт, що його виготовила спільна комісія обох Палат Конґресу, тепер передано президентові Джіммі Картерові, який вже раніше заявив, що його підпише.

Якщо Президент підпише законопроєкт, то він ввійде в силу як закон країни 1-го січня 1979-го року.

Картер підписав доручення щодо вживання „зрозумілої мови"

Вашінґтон. — Минулого чертверга, 23-го березня, президент Джіммі Картер підписав екзекутивне доручення, яке вимагає, щоб департаменти і аґенції федерального уряду відтепер вживали „загально зрозумілу і якнайпростішу мову" в усіх своїх офіційних зверненнях і виданих ними правилах. Підписуючи доручення, Президент заявив, що раніше часто траплялося, що з уваги на „штучну бюрократичну мову" доходило до непорозумінь, як також до „неефективної діяльности" багатьох відділів виконавчої частини федерального уряду.

Відтепер не тільки мова всіх правил і доручень федеральних департаментів і аґенцій має бути „загально зрозумілою", але також кожне нове доручення мусить мати підпис його автора, щоб зразу було відомо до кого звертатися в разі потреби.

Крім тото, всі аґенції мусітимуть реґулярно перевіряти існуючі правила, інформувати публіку про нові доручення і напрямні.

Тіто хоче посередничати між ЗСА і СССР

Москва. — Ройтер інформує, що президент Югославії Йосиф Броз-Тіто виявив бажання посередничати між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, щоб знову привернути ранішу співпрацю між ними, яка в останньому часі дуже погіршилась. В листі, переданому міністром закордонних справ Югославії Мілосом Мінчем генеральному секретареві ЦК КПСС і голові Президії Верховної Ради СССР Леонідові І. Брежнєву, Тіто звертає увагу на загрозливість ситуації, яка заіснувала під теперішню пору між двома надпотугами і просить Брежнєва поробити конечні заходи, щоб наладнати приязні відносини з Америкою. Поміимо того, що Тіто недавно зустрічався з президентом Джіммі Картером і обговорював з ним політичні справи, які включали співпрацю ЗСА з СССР, поінформовані джерела у Вашінґтоні виключають згоду Білого Дому на посередництво Тіта. Ініціятиву президента Тіта треба скоріше вважати виявом страху невтральних держав новими комплікаціями у відносинах між надпотугами, що, очевидно, може довести до припинення політики детанту і започаткування нових перегонів у зброєнні, а може навіть до нових воєнних конфліктів у різних частинах світу. Подібні пропозиції про відновлення ранішої співпраці між ЗСА і СССР Тіто видвигнув був у розмові з президентом Картером в часі свого перебування у Вашінґтоні, а також переслав листа на адресу прем'єр-міністра Великої Британії Джеймса Каллаґена. Тіто вважає, що Картер і Брежнєв повинні вже в найближчому майбутньому відбути зустріч і обговорити всі основні питання співпраці, тимбільше, що вони ще ніколи зі собою не зустрічалися і не обмінювалися думками. З добре поінформованих джерел у Москві стало відомо, що югославський міністер закордонних справ Мініч буде прийнятий на послуханні Брежнєвим і зможе докладніше з'ясувати становище Тіта. Зі совєтського боку покищо не зроблено жадних обіцянок відносно зустрічі Брежнєва з Картером, бо, як відомо, совєтський верховода ставив раніше передумову, що без підписання договору про скорочення стратегічної зброї він немає інтенції зустрічатися з президентом Картером. Остання зустріч Брежнєва з президентом Джерарлдом Фордом відбулась в листопаді 1974 року у Владивостоці.

Очікують Брежнєва в Ню Йорку на Генеральній Сесії ОН

Вашінґтон. — Речники Білого Дому заявили в середу, 22-го березня ц.р., що совєтську делеґацію на спеціяльну Сесію Організації Об'єднаних Націй в травні, яка займатиметься роззброєнням, очолюватиме міністер закордонних справ Андрей Ґромико, але існує також можливість, що до Ню Йорку прибуде генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Леонід І. Брежнєв. Тому, що американсько-совєтські відносини дещо погіршились в останньому часі, урядові особи у Вашінґтоні не виключають можливості зустрічі Брежнєва з президентом Джіммі Картером і речниками американського уряду для обміркування багатьох спірних справ, а головно справи підписання договору про скорочення стратегічної зброї, совєтську участь в конфліктах в Етіопії і на Близькому Сході та інші справи. На спеціяльній сесії ОН виступатимуть також голови інших держав, між ними президент Франції Валери Жіскар д'Естен, канцлер Західньої Німеччини Гельмут Шмідт та інші. Президент Картер ще не рішився чи він виступить особисто на цій сесії, але було б дивно, кажуть політичні обсерватори, якщо б він цього не зробив. Досі Совєтський Союз ще формально не повідомив генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма про прибуття Леоніда Брежнєва. Однак деякі потягнення Москви і заяви Ґромика вказують, що Брежнєв таки прибуде до ЗСА, щоб остаточно зрушити з місця переговори САЛТ, які, на думку Картера, застрягли на мертвій точці і це, як недавно заявив Президент ЗСА, вимагатиме зустрічі між ним і Брежнєвим. Минулого року президент Картер пропонував відбути таку зустріч на Алясці, але совєти відмовлялися, кажучи, що треба наперід полагодити справу договору. Сьогодні Державний департамент заявляє, що зустріч є конечною, але перед тим треба полагодити ще багато спірних справ, бо від часу останньої візити до ЗСА Андрея Ґромика багато, дечого змінилося і відносини між обидвома країнами погіршалися у зв'язку з війною в Етіопії, переговорами Єгипту з Ізраїлем, обвинуваченням жидівського активіста Анатолія Щаранського, невтронною бомбою тощо. Також остання промова президента Картера у Вейк Форест університеті та заява про те, що совєтські посилені збросння можуть спричинитись до поглиблення кризи між ЗСА і СССР і що ЗСА не допустять до переваги совєтської зброї, дещо загострила відносини між обома країнами, про що згадував у розмові із Сайрусом Венсом совєтський амбасадор Анатолій Добринін, який, після промови Картера, виїхав до Москви для консультації з урядом.

Брежнєв виїхав на об'їзд Сибіру і околиць

Москва. — Ройтер інформує, що Леонід І. Брежнєв, в товаристві міністра оборони СССР Дімітрія Устінова й інших совєтських функціонарів, виїхав у вівторок, 28-го березня ц. р., поїздом до деяких сибірських місцевостей і на Далекий Схід. Не є виключене, що він відвідає також прикордонну китайсько-совєтську полосу і на місці обговорюватиме з військовими стратегами оборонні спроможності в обличчі нових сутичок між китайськими і совєтськими прикордонниками та ворожою до Совєтського Союзу політикою Китайської Народної Республіки.

ВЕСНЯНА ЗАБАВА СУСТА В СИРАКЮЗАХ

Сиракюзи, Н. Й. (юб) — Українська Студентська Громада при Ле Мойн коледжі в Сиракюзах, Н. Й., влаштовує першу весняну забаву в суботу, 8 квітня ц. р., в Українському Народному домі при 1314 West Fayette St. о год. 9:00 вечора.

Гратиме студентська оркестра „Коломия". Вступ: 2 дол. для студентів, 3 дол. для дорослих. Для позамісцевих студентів безкоштовне перебування в Сиракюзах. За інформаціями дзвонити до голови Громади, Юрія Богатюка, (315) 446-2262.

ДРУЖИНА МИКОЛИ МАТУСЕВИЧА ОПИСУЄ ЗНУЩАННЯ КҐБ-ІСТСЬКИХ САДИСТІВ НАД НЕЮ, ЇЇ МУЖЕМ І БАТЬКАМИ

Ню Йорк. — Від ген. Петра Григоренка одержано копію власноручно писаного листа Ольги Гейко, дружини Миколи Матусевича, засудженого минулого четверга, 30-го березня 1978, на сім років ув'язнення і п'ять років заслання, члена київської Української Громадської Групи нагляду над виконанням Гельсінкських угод, разом із засудженим на таку саму кару іншим членом цієї Групи, Мирославом Мариновичем. Лист Ольги Гейко-Матусевич, скерований до Президії Верховної Ради СССР і Президії Верховної Ради УССР, говорить сам за себе, отже друкуємо його в цілості і в оригіналі.

ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР
ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Микола Матусевич

Була 11 година дня, коли пролунав дзвінок. Дідок відклав книжку і пішов відкривати двері. На порозі стояли троє: солідний старший чоловік і двоє молодиків у цивільному, але манера триматися виказувала в них військових. „Добрий день, — привітався старший чоловік. — Я Олин батько. Мені треба дещо подивитися у кімнаті дочки". Дідок провів незнайомих до кімнати своєї квартирантки, а сам пішов дочитувати книжку. Троє замкнулися в сусідній кімнаті і деякий час там щось робили. Потім попрощалися і пішли.

Це було в неділю. В понеділок, пізно ввечері повернувшись додому, дідова квартирантка одразу помітила, що з її кімнати зникли деякі речі, а вранці дізналася від господаря про таємничий візит свого батька і двох військових, перевдягнених у цивільне.

Ні, я не збираюся писати детективний роман, хоча на матеріалі останніх двох років мого життя можна було б написати цілу пригодницьку дилогію.

9 вересня 1975 р. я познайомилася з Миколою Матусевичем і Мирославом Мариновичем. Вони одразу привернули мою увагу своєю вихованістю, ввічливістю, увагою до людей, чемністю, делікатністю тощо.

3 січня 1976 р. мало відбутися наше весілля з Миколою Матусевичем. І тут чекав на мене перший удар. 29 грудня 1975 р. Микола не ночував вдома; 30 грудня — не вийшов на роботу. Ми з Мирославом Мариновичем почали розшуки, і з'ясувалося, що Миколу 29 грудня було заарештовано, коли він ввечері повертався додому, а 30 грудня 1976 р. Народний суд Шевченківського району м. Києва засудив його до 15 діб за „нецензурное выражение в нетрезвом состоянии". Насправді заарештували його для того, щоб не допустити колядування. Чомусь

(Закінчення на ст. 3-ій)

Державний департамент студіює статтю Арбатова

Вашінґтон. — Офіційні речники Білого Дому поінформували, що Державний департамент докладно студіює статтю в „Правді", автором якої є член ЦК КПСС, директор Інституту для студій ЗСА і Канади та визнаний знавець проблематики ЗСА, Георгій А. Арбатов. Стаття Арбатова появилася в органі КПСС „Правда" у вівторок, 28-го березня, і у ній совєтський автор розглядає американсько-совєтські відносини, які, на його думку, дещо погіршились в останньому часі, і робить цілий ряд закидів теперішній Адміністрації президента Картера, яка, мовляв, „зумисно протягає" переговори про скорочення стратегічної зброї, а речники Державного департаменту виступають з дуже суперечними публічними заявами, які політично віддаляють одну країну від одної. Покликуючись на промову президента Картера, виголошену ним у Вейк Форест університеті, Арбатов цю „суперечність" приписує також Президентові ЗСА і запитує: „Як можна цю завваґу президента Картера інтерпретувати, бо, з одного боку, Картер говорить про конечність роззброєння і підписання договору про скорочення стратегічної зброї, а з другого, про військове зміцнення Америки". При тому Арбатов, який, без сумніву, висловлює погляд Політбюра і Центрального Комітету КПСС, навіть погрожує, що в такій ситуації і винаходові нових родів зброї може дуже легко дійти до відновлення перегонів в озброєнні і погіршення і так напруженої ситуації між країнами.

Тому, що стаття Арбатова є першим серйозним совєтським розглядом теперішніх відносин між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом, Державний департамент докладно розглядає арґументацію совєтської сторони, бо, як твердять прихильники підписання договору САЛТ у Вашінґтоні, в обидвох столицях треба поробити значні корективи, щоб забезпечити співпрацю ЗСА і СССР в майбутньому. Тому, що Арбатов всю відповідальність за неуспіхи в переговорах приписує ЗСА, Білий Дім, твердять деякі політики ЗСА, повинен тепер опублікувати свої заваги до тієї справи і подати до відома причини, чому ще досі не дійшло до підписання договору. Державний департамент свідомий того, що відносини між обома країнами погіршилися, головно від часу, коли ЗСА почали критикувати совєтських верховодів за воєнні дії в Африці, незаконне ув'язнення Анатолія Щаранського та інші справи. Совєтський амбасадор до ЗСА Анатолій Добринін розмовляв кілька разів з державним секретарем Сайрусом Венсом, а зібравши відповідний матеріял, поїхав до Москви, де під теперішню пору, як твердять речники Державного департаменту, відбуваються наради в справі совєтсько-американських відносин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зв'язки з Ганоєм

Недавно Ричард Голбрук, асистент державного секретаря, заявив перед Конгресовою комісією, що ЗСА готові встановити дипломатичні та торговельні зв'язки з В'єтнамом, але на перешкоді встановлення цих „нормальних відносин" стоять вимоги комуністичного режиму тієї азійської країни, щоб Америка давала В'єтнамові „повоєнну економічну допомогу".

Дивним виглядає факт, що Голбрук, який виступав як речник уряду президента Джіммі Картера, підкреслював, що єдиною перешкодою до встановлення „нормальних відносин" між ЗСА і В'єтнамом є згадана вимога Ганою щодо „повоєнної економічної допомоги". Фактично бо існують далеко поважніші причини, чому Америка не повинна встановляти „нормальних" зв'язків з комуністичним В'єтнамом, дипломатичних, чи економічних.

ЗСА повинні старатися мати зв'язки з усіми миролюбними країнами світу, але комуністичного В'єтнаму аж ніяк не можна зараховувати до тієї категорії держав. Аджеж Ганой брутально порушив мирові Паризькі договори з 1973-го року і силою зброї завоював Південний В'єтнам, де встановив жорстоку комуністичну диктатуру. Якщо уряд президента Картера тепер виявляє бажання „нормалізувати" відносини з в'єтнамським агресором, то це може потягнути за собою дуже погані наслідки. Лідери комуністичного бльоку можуть дійти до переконання, що Вашінгтон і в майбутньому поспішатиме з визнанням встановлених силою зброї і насильством комуністичних режимів в інших частинах світу, що заохотить комуністів продовжувати і поширювати свою агресивну діяльність на всіх обширах. Деякі коментатори твердять, що поспіх ЗСА „нормалізувати" відносини з комуністичним В'єтнамом дав Москві додаткову „заохоту" мілітарно втручатися у війну між Етіопією та Сомалією, як теж посилати туди кубинських вояків.

У додатку, такий поспіх Вашінгтону щодо „нормалізації" відносин з Ганоєм може оправдано викликати в багатьох країнах сумніви, чи Америка дійсно допомогла б їм протиставитися комуністичній агресії, чи може обіцянки ЗСА залишаться тільки обіцянками.

Крім того, визнання урядом ЗСА диктаторського режиму в Ганої тільки скріпило б престиж того комуністичного уряду і спричинилося б до скріплення марксистської диктатури в тій азійській країні. Це підтверджують найновіші втікачі з В'єтнаму, які тисячами прибувають до сусідніх держав і закликають американський уряд не встановляти нормальних зв'язків з Ганоєм, бо це тільки допоможе комуністичним властям ще більше утискати в'єтнамський народ і дасть комуністичним ґанґстерам спроможність і силу скріплювати свою диктатуру над іншими народами Південносхідньої Азії.

В найкращому власному інтересі, як і в інтересі волі і миру в світі, Вашінґтон таки повинен прислухатись до закликів цих втікачів з В'єтнаму, які добре знають що представляє собою комунізм, і не поспішати з встановленням дипломатичних та економічних зв'язків з Ганоєм. Америка не повинна нагороджувати агресивної діяльности комуністичних розбишак дипломатичним визнанням і встановленням „нормальних" відносин з ними.

Посилюють „ідеологічну боротьбу"

Київська „Радянська Україна" інформує, що недавно відбулася науково-практична конференція журналістів на Запоріжжі на тему „Радянський спосіб життя та ідеологічна боротьба. Завдання засобів масової інформації і пропаганди области". Конференцію зорганізував відділ пропаганди та агітації обкому Компартії України, правління обласної журналістичної організації, факультет журналістики Київського державного університету імени Т. Г. Шевченка і правління обласної організації товариства „Знання". Ця конференція не була „голос вопіющого во пустині", бо зараз з повідомленням про відображення цієї тематики, яка не „сходить з поля бою", в пресі і на телебаченні виступили також працівники обласних, міських, районних і багатотиражних газет обласного комітету, телебачення і радіо.

Є. Яковенко

ЧІЛЕ, АЛЬЄНДЕ, ПІНОЧЕТ

І в Америці, і в Европі, комуністи, і взагалі марксисти, доклали великих зусиль, щоб створити недавньому чілійському президентові-марксистові Сальвадорові Альєнде славу „трагічного героя". Мовляв, він винайшов „чілійський шлях до соціялізму" й за це був убитий ворогами чілійського народу. Його марксистський режим був замінений нібито фашистським режимом генерала Піночета, який установив у Чіле панування терору.

Американський журналіст Джефрі Гарт вирішив придивитися до того, що саме діється в Чіле. На сторінках журналу „Нешенал Рев'ю" (березень 1978 р.) він ділиться з його читачами своїми враженнями, одержаними під час відвідин тієї країни.

Чіле — дуже маленька країна. Живе в ній усього десять мільйонів людей, здебільшого в її столиці Сантіяго або навколо неї. Внаслідок цього всі освічені особи, зокрема діяльні в політиці, особисто знають один одного, одержали освіту в тому самому університеті й часто зустрічаються. Гарт оповідає такий епізод:

Коли він виходив з однієї державної установи разом із знайомою чілійкою, що є переконаною прибічницею Піночета, вона дуже тепло привітала якусь людину середнього віку. „Це, — пояснила вона американцеві, — чільний марксистський інтелектуал. Ми часто зустрічаємось неофіційно, а завтра він буде в нашій установі офіційно". Так стоять справи в сьогоднішньому Чіле.

Тут, де всі знали Альєнде особисто, він ні для кого не був героєм. Навіть не був якимсь лиходієм. Пригадують його як людину легковажну, „бабника", що хотів бути чарувальником, але насправді був скорше кльовном.

Коли він був президентом, ним керувала його дочка Беатріс, комуністка, дружина кубинського працівника політичної поліції, тобто кубинської версії КҐБ. Ця Беатріс була при Альєнде начальником його особистої канцелярії й тримала в своїх руках увесь доплив інформації. Її знали як затяту комуністку, яка обірвала любовні афери з двома своїми залицяльниками лише тому, що вони не були досить „лівими".

У Альєнде не було власної ясно вираженої політичної лінії, не кажучи вже про щось таке, що можна було б назвати „чілійським шляхом до соціялізму". Він усім давав роботу, а щоб платити за неї, невтомно друкував паперові гроші. Наслідком цього була щоразу більша інфляція, яка зробила гроші безвартісними. Він щедрою рукою марнотратив і кошти, зібрані попередніми режимами.

Альєнде обіцяв соціялізм, але всі в Чіле — і праві, і ліві — знали, що якби Альєнде вдалося на якийсь час упоратися зі своїми противниками та залишитися при владі, то його ліквідували б комуністи та замінили б його яким-небудь своїм партійцем, що вчився комуністичних метод урядування в Східній Німеччині або СССР.

Ще менше був героєм Орляндо Летельє, убитий бомбою у Вашінґтоні. Він був аматором розкішного життя, одягався за останніми модами й завжди потребував грошей, які тратив не рахуючи. Його знають як політичного опортуніста. Перед своєю смертю він був замішаний у міжнародному тероризмі й одержував гроші з Куби.

Чи справді Летельє був переконаним комуністом? На це запитання чілійці відповідають, що в нього не було жадних серйозних переконань. Те, що цей „метелик" був убитий бомбою в Америці, є і трагічним, і сміхугідним, кажуть вони.

Гарт мав нагоду бачитися з Піночетом, якого він описує як людину серйозну, але не похмуру, й дуже працьовиту. Піночет вважає, що чілійські фінанси мусять бути деполітизовані, щоб виправити той хаос, що його наробив Альєнде у фінансовому стоновищі країни.

Перед переворотом у вересні 1973 року Чіле мало найбільшу й найкраще організовану компартію в Південній Америці. Піночет хоче зменшити вплив комуністичних гасел оздоровленням чілійської економіки, боротьбою проти комуністичних впливів у школах і реформою системи освіти. Нарешті, нова чілійська конституція, що її тепер опрацьовують, передбачатиме заходи проти комуністичної підривної роботи.

Режим Піночета обвинувачують у поліційному нелюдському терорі проти його політичних супротивників. Напевно, поліційні ексцеси мали місце, особливо в перші часи, але, як відомо, боротьба з комуністами це боротьба не на життя, а на смерть.

„Люди за кордоном, — каже Піночет, — схильні вірити комуністичній пропаґанді тому, що вона перекручує реалії життя в нинішньому Чіле. Вигадано багато жахливих речей, щоб дискредитувати тих людей і той уряд, який мав сміливість рішуче викинути марксистів з нашої країни. Я допускаю можливість нових вибухів тероризму, бо міжнародний комунізм легко не здасть своїх позицій".

Інтернаціональна психологічно-політична кампанія проти його уряду примусила Піночета провести недавній всенародний референдум, у якому, як відомо, 75 відсотків населення Чіле висловилися за уряд Піночета — на велике розчарування всіх лівацьких кіл у решті світу. Цей референдум був проведений цілком

(Закінчення на ст. 4-ій)

Михайло Кушнір

СОЦІЯЛІЗМ ЧИ СОВЄТИЗМ?

II

Є це формація клясова, в якій панує визискуюча кляса і визискувана кляса. В совєтизмі робітник й інтелектуальний працівник працюють для держави: Держава окреслює їх умови праці, себто забирає їм таку частину продукції їх праці, яку хоче. Шрубу визиску легше тут навіть прикручувати ніж у капіталізмі, де кожний капіталіст діє на власну руку. Тут акція є скоординована. Крім форм визиску, прикметних для капіталізму, держава стосує також форми визиску, що походять із февдалізму: заборона покидати колхози і невільництво в масових інституціях таборів примусової праці. Але це ще не все. Крім форм визиску, перейнятих з минулих формацій, совєтизм стосує свою власну форму визиску, що є для нього характеристична: є це визиск працюючих мас шляхом бюрократичного обмежування їх політичних і економічних управнень. Робітник в капіталізмі був визискуваний, бо мав низьку платню, але за цю платню міг купити, що хотів. Інакше в совєтизмі: щоб заспокоїти свої потреби не вистачить заплатити, треба, крім цього, просити про приділ і заслужити на його одержання. Помешкання, дозвілля, лікування не можна здобути інакше. Не можна теж без спеціяльного „приділу" купити багато тривалих консумпційних дібр. Очевидно, не можна виїхати за кордон. Не можна свобідно порушуватися по краю. Не можна поселитися в столиці іт. д., і т. д. На це все потрібні спеціяльні дозволи, які держава признає сповидно на основі обов'язуючих постанов, але в практиці цілковито арбітрально. Ця можність довільного обмежування і привертання свободи дії одиниці, відбирання і привертання її управлень, становить успішний інструмент натиску держави на громадянина. Постанови, реґулюючі управлення й обов'язки громадянина, є дуже численні, незвичайно скомпліковані і неясно зформульовані, що дозволяє владі довільно їх інтерпретувати. В практиці одиниця є залишена на ласку бюрократії. Може або одержати всі привілеї, або бути переслідувана, або навіть визнана злочинцем. Особливо це останнє стосується до всіх національно свідомих немосковських громадян союзних республік.

Ця система є формою визиску, бо обмежує обсяг, в якому одиниця може користати з плодів своєї праці, а водночас є утиском, бо обмежує її громадські свободи. Сполука цих двох елементів є характеристичною ціхою совєтизму.

Для повного образу тієї формації бракує ще істотний елемент, а саме визискуюча кляса. Є це кляса, до якої не стосуються бюрократичні обмеження. Гуща постанов і заряджень, через які не можуть перебрести звичайні люди, для тієї кляси не існує. Члени тієї кляси можуть вибирати собі найліпші помешкання, крайові дозвілля переводять у зарезервованих для них або навіть спеціяльно побудованих пенсіонатах, пашпорти й закордонні виїзди є до їх диспозиції, відрубна система лікування турбується про їх здоров'я, про приділи авт та інших консумпційних дібр і про спеціяльні крамниці навіть не варто й згадувати. Замітна є цинічна відвертість, з якою ставиться їх понад законом і обсипується виключними привілеями в устрою, що має претенсію називатися соціялістичним.

Стрижнем тієї кляси є правлячий партійний апарат і ті, якими цей апарат безпосередньо послуговується, отже, „гора" державної бюрократії та „технократії", що кермує підприємствами. Ця кляса, яка править, сама по собі признає привілеї, так, як це діється в кожній формації, спертій на визиску. Цю клясу можна сміло назвати „апаратницькою буржуазією". Межі між апаратницькою буржуазією й іншими клясами є гостро зарисовані, вони нагадують межу між хлопами і шляхтою в февдалізмі. З почуття приналежности до вищої кляси і з факту користування привілеями — виникає ексклюзивність.

Функціонування панівної кляси спричинює поставання специфічних суспільних груп, від неї узалежнених. Отже, передусім, постає апарат утиску. Знаємо до якого великого значення він дійшов в сталінській добі. Дальше маємо групу сикофантів панівної кляси: є це люди, які хоча не є членами тієї кляси, служать їй вірно для користей, що їх вони одержують. Авансовані до панівної кляси найчастіше рекрутуються саме з тієї групи. Можна сказати, що ця група виконує завдання пропаґанди й інформації (чи дезінформації), дуже широко початої. До тієї групи належать звербовані інтелектуалісти, літератори, мистці, майже всі журналісти, фільмовці, працівники радіо та телебачення.

Працюючі маси, отже, робітники, селяни й інтеліґенти, є втримувані в тій формації на низькому рівні життьової стопи. В стосунку до робітників й інтеліґентів це осягається низькими платнями. В стосунку до селян це осягається встановлюванням некорисних для селян умов закупу їх продуктів. Крім визиску цими методами, існує додатково визиск методою, характеристичною для совєтизму, а саме, шляхом „бюрократичних обмежень". Вони є водночас формою економічного визиску й політичного утиску, особливо дошкульною для визискуваних і ґноблених, а вже невиносимою для тих, що є свідомі стосунків, пануючих в інших формаціях.

Визиск є дуже дошкульний, він є постійний, і ніщо не вказує на те, що мали б прийти якісь зміни. Чому так діється? Тому, що в інтересі апаратницької буржуазії лежить вдержання низького життьового рівня працюючих мас з політичних причин. Населення, вдержуване на низькому життьовому рівні, є більш покірне. Принада дрібних привілеїв успішніше приваблює бідаків. Отже, є легше володіти. В системі, де визиск і тиск є нероздільні, — це є обставина вирішального значення. Отже, насправді не змагається до піднесення життьової стопи мас. Декларації на цю тему намагаються обдурити заінтере-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Леся Лисак-Тивонюк

КОРІННЯ

Про смерть тітки Анастазії Марта дізналася від Даґне. З тітчиної сім'ї, яка нараховувала сім синів, стільки ж невісток і двадцятеро внуків, шведського походження невістка Даґне була єдиною, яка врядигоди листувалася з Мартою.

Марта не дивувалася байдужості кузенів. Тітка Анастазія приїхала до Америки молоденькою дівчиною ще перед Першою світовою війною, одружилася з чужинцем і замешкала в містечку, де не було українців. Коли Марта з матір'ю приїхала до ЗСА в п'ятдесятому році, тітка вже з трудом пригадувала рідну мову, а кузени тієї мови зовсім не знали. Дві прибулі з переселенчих таборів жінки видавалися їм чужими. Їх ніщо не лучило. Усі були одружені, мали свої родини й жили своїм життям. До того ж Марта й мати поселилися в місті, віддаленому від них за тисячу миль.

Правда, тітка Анастазія мала добре серце. Почувши, що вони приїхали, зразу їх відвідала, дала дещо грошей, купила їм одежу. Це був шляхетний жест, бо тітка була вдовою, мешкала у найстаршого сина і не була багата. Коли Марта з матір'ю поїхали на відвідини до тітки та кузенів, зрозуміли, що таке „мелтінґ пат": кожна невістка була іншого національного походження, від ірляндського починаючи, а на шведськім кінчаючи. Були теж різних віровизнань.

Мартина мати померла перша. Тітка Анастазія вже про це не дізналася, бо втративши пам'ять, догоряла у домі для старців. Даґне прислала Марті вирізаний з місцевої американської газети некролог, а в листі написала: „Дехто з родини хоче пізнати своє коріння. Тож напишіть все, що знаєте про родовід померлої і пришліть на мою адресу".

Марта прочитала некролог. Усе, включно з іменням тітки, було помилкове. „Анастазія" замінено на „Анна", а місце народження подали незнаний „Тлоцов" у ...Польщі!

Марта почала писати. Спершу рвала записані картки, думаючи: „Не знаю навіть, кому посилаю ці інформації". Вкінці написала: „To whom it may concern": і вже гладко подавала факти." Моя покійна тітка мала гарне ім'я Анастазія, і в українському селі, де вона народилася, звали її здрібніло „Настуня". Так теж звала її рідна сестра, моя мати. Село, з якого походить їхній рід, є на споконвіку українській землі. Подаю назву найближчого міста, щоб ви могли поглянути на мапу."

— На мапі вони побачать назву УССР — подумала. — Треба й це пояснити. Написала щось в роді коротенської історії України, кладучи наголос на Визвольних Змаганнях. — Якщо хочуть дізнатися про своє „коріння", хай спершу дізнаються про національність предків! — подумала.

Марта чітко каліграфувала незвичні для американського ока й вуха українські ймення братів і сестер тітки Анастазії: Докія, Параскевія, Григор, Олексій, Дмитро... Не забула теж про бабуню Катерину, яка померла, коли Марті було п'ятнадцять років. Представила її як достойну сільську матрону, яка виховала дев'ятеро дітей у релігійному та українському дусі. Змалювала теж село таким, як запам'ятала, додаючи, що під совєтською займанщиною воно змінилося.

Наприкінці листа Даґне було прохання, щоб подала адресу когось із кревних, які залишилися вдома. Хвилину вагалася, та вирішила, що лист з Америки не повинен їм пошкодити. Подала адресу доньки тітки Докії.

Виславши інформації, незабаром забула про те. Аж одного дня прийшов лист з незнаного Марті американського містечка від незнаної Керен Бейкер.

По прочитанні листа Мартине обличчя прояснілo: Керен, двадцят-кількарічна внучка тітки Анастазії, дякувала їй сердечно за відомості про їхній рід. Виявилося, що досі вона не знала, що її бабуня була українського роду. Вона збирається писати листа в Україну, до внуків бабуниної сестри.

З листа віяла сердечність, теплота. Від неї зникала прикра думка про „мелтінґ пат", що байдужий до духовоі спадщини народів...

Марта подумала: — На превеликий жаль, Керен вже не стане українкою, та бодай знатиме, що її предки, її коріння українські. Може життя тітки Анастазії не проминуло безслідно у чужому морю...

О. Питляр

МАНДРІВКА ДО СОНЦЯ

...Надокучила нам безконечна нюйоркська зима і ми надумали „полетіти у вирій" хоч на два тижні. „Полетіли" дослівно, літаком до Маямі, разом із тисячами таких як ми спраглих сонця американців і канадців.

Літак до Маямі „спеціяльний", дешевий, лиш 110 долярів туди і назад, не даром ця лінія така популярна серед наших — і не наших — нюйоркчан. На літаку нема ніколи ні одного порожнього місця, нема навіть куди вигідно покласти плаща, а замість усяких „стейків" і шампанського, вам дають тільки склянку „кока-колі". Алеж летіти приходиться недовго — лиш півтретя години.

Віллітаємо з Кеннеді по полудні, навколо „мороз, сніги, зима", а причалюємо в Маямі ще перед вечором: тепло, душно, нагадується нюйоркське пізнє літо. Зараз же тут, біля аеродрому, винаймаємо мале спортове авто (воно найдешевше приходиться) і їдемо в Маямі-Біч (Маямі-Пляж, адміністративно окреме місто). Раптом темніє — в тропіках немає смеркання — їдемо через безліч лягун, каналів, острівців —„фльоридську Венецію" — і заїжджаємо до знайомого готелю.

І от — перше враження не особливо приємне. Маямі-Біч, це фактично не частина американського Півдня, а наче острів Півночі — „Єнкіленду" серед південного моря, чи навіть — якесь південне передмістя Ню Йорку. Акцент у прохожих, готелевої прислуги, продавців у крамницях тут нюйоркський, чи бруклинський, більшість мешканців — нюйоркські жиди, у кращих кварталах живуть багаті „уоспи", чи успішні „мафіозо". Тому й розвиток міста йде тим самим шляхом, що в Ню Йорку — місцями ново-багацький, блискучий ріст, розкішні багатоповерхові нові будинки, місцями — „давнтавнське" завмирання. От, — готель наш: коли ми вперше приїхали до Америки, 11 років тому, і причалили недалеко звідсіль, у Форт Лодердейл, тоді це був гарний, чистий, комфортний готель із привітною обслугою. Нині він зовсім не такий — мешканці, мов живцем перенесені з нюйоркського Орчард Стріт, коридори й кімнати неохайні, негритянська прислуга неввічлива. Зараз же на другий день утікаємо до другого, також жидівського готелю (ми пробували щастя й у двох українських мотелях, але в них місця не було, повно таких самих як ми туристів-земляків). Цей другий готель багато кращий, хоч також у ньому видно познаки занепаду. Але він у дуже гарному положенні, напроти великого пляжу, оточений пальмами, має великий власний басейн. Через вікно видно чудову панораму побережжя й зеленаво-синього океану.

Плаваємо в невеликих і негрізних прибережних хвилях Атлантику. (Нагадується куди імпозантніший пацифічний „серф"). Сонце міцно пригріває, і ми ввечері виглядаємо, мов червоношкурі індіяни. Щоб якось відпочити від сонця, їдемо другого дня автом на Фльорида Кійс —на самий південний кінець північно-американського континенту. Зразу нецікаво — серед монотонних болотяних просторів, далі — краєвид стає просто неймовірний: десятками миль їдемо дослівно по морі, вузенькою косою чи довжелезними мостами, наліво — безконечний зелено-сірий обшир Атлантику, направо — трохи сіріший, такий же безраїй вид на Мехіканську Затоку. Подорозі — острівці, вкриті пальмами й ґазоліновими станціями. На самому південному кінці — 102 милі від суходолу — Кій Вест, особливий предмет атракції для американських туристів. Насправді ж тут — один великий розваговий ярмарок, щось наче кращий „Коні Айленд" чи „Атлантік Сити", з тропічною закраскою. Вертаючись назад, купаємося в прибережній плиткій лягуні на одному з островів, збираємо на пам'ятку невеликі уламки коралів.

...І знову їдемо до ще одної маямської атракції — славного „Сікваріюм". Це дійсно цікавий і багатий зоологічний парк з великою збіркою морської фавни. Нам особливо сподобалися велетенські й незграбні „манаті" (дуґонґи), подібні до колосальних слимаків, з поганющими добрими мордами. Американські туристи найбільше захоплювалися показом дресованих тварин — хижацьких китів („кіллер вейлс"), дельфінів, між ними й знаменитого, знаного з фільмів „Фліппера". Звірята дійсно доказують чудесних штук, недаром у дельфінів, кажуть, мозок малощо менше розвинений ніж у людини, але нас цей показ особливо не захоплював — надто він нагадував цирк із його традиційною дресурою.

Саме „Сікваріюм" положене в невеликому гарному парку, дуже чистому, з безліччю тропічних дерев і квітів. Алеж і білети вступу тут недешеві (5 долярів від особи). А зараз побіч лежить веселий публічний парк — такий же запилений і засмічений, як парки нюйоркські, і блукають по нім здебільша лиш якісь убогі кубинці (вони тут займають тут подібну позицію, як порторіканці в Ню Йорку).

...Їдемо у відвідини до Голлівуду, не того каліфорнійського, а фльоридського, зараз же на північ від Маямі. Тут пейзаж трохи інакший від маямського — мало великих готелів і „кондомініїв", а хати здебільша невеликі, одноповерхові, вигідні й в чепурних садках. Отак і наші земляки живуть собі тут — вигідно й заможно. Тут досить велика українська колонія, здебільша з „нових" імігрантів, вона скупчується навколо місцевого відділу ООЧСУ.

В самому місті Маямі ще більше українців живе, мають вони дві власні парафії, католицьку й православну, та досить добре зорганізоване громадське життя. Взагалі, в Голлівуді й Маямі живе постійно близько 300 українських родин, окрім тих, що живуть загублені одинцем, і не враховуючи великої громади вакаційних гостей, здебільша в зимовому сезоні.

Ми були на Богослужбі в українській католицькій церкві. Будова невелика й стара в досить непоказній околиці, замешкалій здебільша кубинцями. В церкві стилеві вітражі в бічних вікнах і гарна запрестольна мозаїка, а нестилева баня, московського цибулястого кшалту. Рання Богослужба англійською, пізня — церковно-слов'янською мовою, на обидвох — повна церква людей. Миряни — здебільша „старі" імігранти.

Були ми й на місцевому Шевченківському святі в домі Українсько-Американського Клюбу. Будинок досить репрезентативний, у модерному стилі, публіка в більшості англомовна, програма — така ж гарна, як на кращому нюйоркському передмісті. Приємно вражає дружня співпраця між „старими" й „новими" іміґрантами. Але завважується деякий антагонізм до меншої й політично активнішої голлівудської громади.

...Їдемо автом упоперек цілого Фльоридського півострова на Захід, над Мехіканську Затоку. Подорозі приїжджаємо попри місто Орляндо, знане з поблизького фльоридського „Діснейленду", а недалеко від нього відвідуємо також славне в нас „Українське Село" в Апопці.

Саме містечко Апопка для нас дуже цікаве. Типічний американський „Глибокий Південь", зовсім інший від „єнкського" Маямі. Картини — мов із фільму за драмою Теннесі Вілліямса: негритянське ґетто — вбогі халупи, шинки й крамниці з дерев'яними перекладинками, а на них рядком сидять миршаві негри, мов горобці на дротах. Далі — хатки білої бідноти — „вайт треш", і заможні вілли статечних обивателів. Поліцаї — типічні „реднекс" у широких капелюхах. Акцент у всіх зустрічних людей — по-південному протяглий. Врешті допитуємося і до „Українського Села": заможні, чисті, впорядковані вулички, на них самі тільки українські хати, просторі, муровані, нові. Навколо — субтропічний ліс і великі комерційні помаранчеві сади, а біля кожної української хати, за традицією, садок (помаранчі й цитрини) і грядки городини доспівають (у березні!). Віднаходимо й розпитуємо знайомих, вони, кажуть, вдоволені й щасливі тут, їм нагадується спокійне, давнє село, але не відреклися вони й нового американського комфорту — телевізія, радіо, автотранспорт.

А громадське життя? Наладнується, кажуть, є вже площа під церковцю й громадський дім, якраз нині „заливають підвалини". Недавно приїздив священик із Ст. Пітерсбургу, може, вдасться й закласти власну парафію.

...Їдемо далі. Проїжджаємо велике місто Тампу й гарне, чистеньке містечко Ст. Пітерсбург. Обидва міста положені над морськими притоками й затоками, в Ст. Пітерсбурзі є й гарні морські пляжі. В цьому останньому місті є й величенька українська колонія з власною

(Закінчення на ст. 4-ій)

ДРУЖИНА М. МАТУСЕВИЧА...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

цей давній народний звичай не подобається представникам влади, а особливо працівникам КГБ.

17 січня 1976 р. ми все ж таки одружилися. Наше подружнє життя почалося спробою одержати назад речі і гроші, відібрані міліцією під час арешту в мого чоловіка. Протягом місяця працівник Шевченківського РВМ Оноприєнко знущався з нас, погрожував чоловікові, ображав нецензурними словами. На мою адресу також сипалися „компліменти" (повія тощо). Наші неодноразові жарти привели до того, що деякі речі і гроші були повернуті, правда 8 кг апельсинів „згнили" у шафі в кабінеті Нопрієнка. Нас навіть викликали до начальника Шевченківського РВМ, де обіцяли притягти Оноприєнка до відповідальності, але повернувшись додому, ми знайшли відповідь з Шевченківського РВМ, що в діях Оноприєнка не було нічого такого, за що б його варто карати!

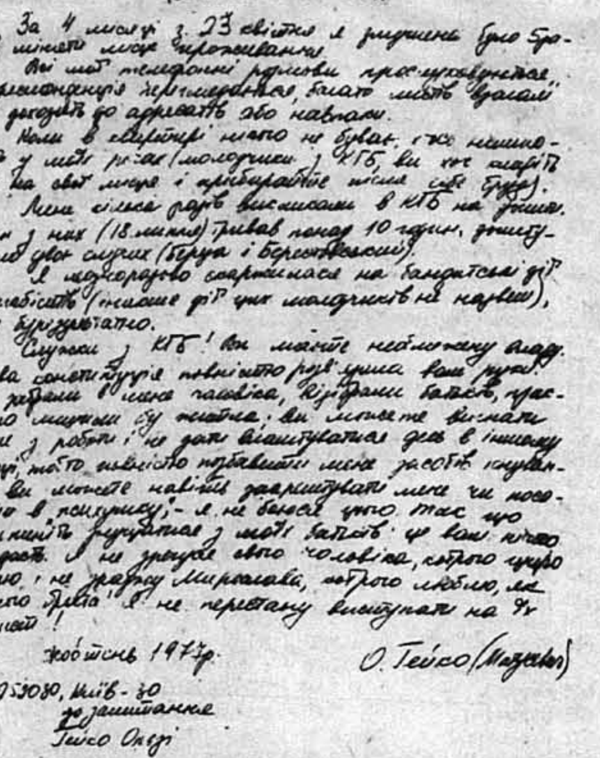
Після цього візити міліції до господаря, в якого ми жили на квартирі, стали явищем звичайним. Але коли з'явилися молодики з іншої установи (КГБ), ми змушені були поміняти квартиру.

Тепер у Миколи почалися неприємності на роботі. Протягом кількох місяців почастішили провокації, і він був змушений звільнитися.

Деякий час він не міг влаштуватися, але у вересні знайшов роботу, на котрій втримався недовго. Після бридкої провокації він знову був змушений піти, і понад 5 місяців лишався безробітним.

9 листопада 1976 р. мій чоловік і його друг Мирослав Маринович вступили в Українську Громадську Групу Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, за що 23 квітня 1977 р. вони були заарештовані органами КГБ. Звинуватили їх у „виконанні особливо небезпечного державного злочину" (якого саме — досі невідомо). Арешт супроваджувався рядом переслідувань і знущань з наших батьків і рідних. Власне, знущання з моїх батьків почалися ще восени 1976 р., коли працівники КГБ проводили „дружні бесіди" то з моєю матір'ю, то з батьком, наговорюючи на мого чоловіка і його родичів, вимагаючи мого розлучення з Миколою. Взимку 1977 р. працівники КГБ почали досить інтенсивно викликати мого батька і переконувати його в тому, що Микола знущається з мене, втягає у якісь „темні справи", за котрі мене можуть посадити на 10 років. Потім почали лякати тим, що мою молодшу сестру виженуть з інституту. Тобто удари були спрямовані на найсвятіші почуття: на батьківську любов і на любов дочки до своїх батьків.

Особливо це садистське знущання з моїх батьків посилилося після арешту Миколи і Мирослава, коли я, будучи певна у їх невиновності, виступила у їх захист. Вперше моїм батькам запропонували відмовитися від мене після того, як я 28 квітня 1977 р. на знак протесту проти арешту мого чоловіка і Мирослава Мартиновича подала заяву про вихід з комсомолу (Зараз мені 24 роки, а в комсомолі я була з 1967 р.). Але тоді батьки з обуренням відкинули цю пропозицію. Мати довели до крайнього стану: в неї важко хворе серце.

За 4 місяці з 23 квітня я змушена була 5 разів міняти місце проживання.
Всі мої телефонні розмови прослуховуються, кореспонденція переглядається, багато листів взагалі не доходять до адресатів або навпаки.
Коли в квартирі нікого не буває, хтось нишпорить у моїх речах (молодчики з КГБ, ви хоч складіть все на свої місця і прибирайте після себе бруд).
Мене кілька разів викликали в КГБ на допити. Один з них (18 липня) тривав понад 10 годин, допитувало двоє слідчих (Береза і Берестовський).
Я неодноразово скаржилася на бандитські дії кагебістів (інакше дії цих молодчиків не назвеш), але безрезультатно.
Служки з КГБ! Ви маєте необмежену владу. Нова конституція повністю розв'язала вам руки. Ви забрали в мене чоловіка, відібрали батьків, практично лишили без житла. Ви можете вигнати мене з роботи і не дати влаштуватися десь в іншому місці, тобто повністю позбавити мене засобів існування; ви можете навіть заарештувати мене чи посадити в „психушку", — я не боюся цього. Так що припиніть знущатися з моїх батьків: це вам нічого не дасть. Я не зречуся свого чоловіка, котрого щиро кохаю, і не зраджу Мирослава, котрого люблю, як рідного брата! Я не перестану виступати на їх захист!
Жовтень 1977 р.
О. Гейко (Матусевич)
252030, Київ-30
до запитання
Гейко Ользі

Фотокопія (поменшена) частини останньої (3-ої сторінки) листа Ольги Гейко-Матусевич.

16 жовтня 1977 р. батька по телефону викликали працівники КГБ, привезли на квартиру, де я наймаю кімнату і примусили зробити у мене обшук. Точніше, йому вказали, де саме і що саме він повинен взяти і передати їм, кагебістам, в руки. Обшук було переведено за моєї відсутності, без санкції прокурора і без протоколу, тобто абсолютно незаконно. По суті, то був бандитський нальот на мою квартиру (добре, що я всі гроші і коштовности забрала з собою).

Погрожуючи відібрати партквитки і пенсію в батьків, вигнати сестру з вузу, кагебісти змусили моїх батьків (хоча покищо не офіційно) зректися своєї старшої дочки, тобто мене.

Знущання з моїх батьків спрямовані в першу чергу на переслідування мене особисто. За 8 місяців 1977 року (починаючи з 5 лютого) мені було влаштовано 6 обшуків.:

1) 5 лютого у мене на квартирі по вул. Леніна 43 був проведений обшук, хоч ордер був виписаний на ім'я Мирослава Мариновича, котрий за вказаною адресою ніколи не проживав; в той же час, скориставшись з того, що моя мати була у важкому фізичному стані, молодчики з КГБ без санкції прокурора провели в неї незаконно обшук.

2) 23 квітня 1977 р. на квартирі за вище вказаною адресою було проведено обшук, після якого мене забрали на допит в КГБ.

3) 7 травня в аеропорту Бориспіль (м. Київ) мені було влаштовано особистий обшук і затримано на два дні в міліції.

4) 11 червня в мене на роботі (у вихідний день — я не була присутня) було вчинено обшук, під час якого у мене з робочого місця було вкрадено 150 крб.

5) 16 жовтня в аеропорту Бориспіль мені було влаштовано брутальний особистий обшук: під час перевірки мого багажу мене раптом потягли в кімнату, куди одразу набігло повно людей, нічого не пояснюючи, без санкції і протоколу, навіть не поцікавившись моїми документами і не спитавши прізвища!, почали ритися у моїх речах, примусили мене роздягатися, присідати, розставляти ноги, наче на прийомі у лікаря-гінеколога. Забравши у мене лише зошит з віршами („Ці вірші є у перечні речей, котрі не можна перевозити в літаках"), і не вибачившись, мені милостиво дозволили наздоганяти літак.

6) 16 жовтня у мене на квартирі за адресою вул. Воровського 12, кв. 2 без санкції і протоколу (нерозбірливо) руками мого батька було проведено (мене в цей час не було навіть у Києві) абсолютно незаконний обшук.

За 4 місяці з 23 квітня я змушена була 5 разів міняти місце проживання.

Всі мої телефонічні розмови прослуховуються, кореспонденцію переглядається, багато листі взагалі не доходять до адресатів або навпаки.

Коли в квартирі нікого не буває, хтось нишпорить у моїх речах (молодчики з КГБ, ви хоч складіть все на свої місця і прибирайте після себе бруд).

Мене кілька разів викликали в КГБ на допити. Один з них (18 липня) тривав понад 10 годин, допитувало двоє слідчих (Береза і Берестовський).

Я неодноразово скаржилася на бандитські дії кагебістів (інакше дії цих молодчиків не назвеш), але безрезультатно.

Служки з КГБ! Ви маєте необмежену владу. Нова конституція повністю розв'язала вам руки. Ви забрали в мене чоловіка, відібрали батьків, практично лишили без житла; ви можете вигнати мене з роботи і не дати влаштуватися десь в іншому місці, тобто повністю позбавити мене засобів існування; ви можете навіть заарештувати мене чи посадити в „психушку", — я не боюся цього: це вам нічого не дасть. Я не зречуся свого чоловіка, котрого щиро кохаю, і не зраджу Мирослава, котрого люблю як рідного брата! Я не перестану виступати на їх захист!

Жовтень 1977 р.

О. Гейко (Матусевич)

252030, Київ - 30
до-запитання
Гейко Ользі

Свято на честь Шевченка в Боффало

Про успішність (зглядно неуспішність) імпрези рішають передусім два чинники: рівень програми і кількість учасників імпрези. Коли такими критеріями оцінювати цьогорічне Свято на честь Тараса Шевченка в Боффало, то слід ствердити, що було воно одним з найбільш величавих, відколи ці Свята влаштовує Відділ УККА — створений в 1950-му році. Безперечно, Свята на честь Шевченка відбувалися в Боффало й передтим, але оцінювати їх я некомпетентний — з тієї простої причини, що мене тоді в Боффало (і взагалі в ЗСА) ще не було.

До величі цьогорічного Шевченківського Свята, яке відбулося в неділю 12 березня у шкільній авдиторії McKinley High School, причинилися перш за все мистецькі ансамблі з Канади, а саме: мішаний хор „Гомін" при Осередку „СУМ" у Сент Кетерінс, мішаний хор при Церкві Успіння Пресв. Богородиці в Торонто — Міссісаґа і симфонічна оркестра, що її творять студенти одного коледжу, де професором музики є Остап Брездень — диригент усіх трьох ансамблів. Проф. Остапові Брезденеві належиться особливе признання за те, що зумів своїх студентів зацікавити українською музикою і виєднати їх згоду виступати на українських імпрезах. Проф. Остапові Брезденю взагалі належиться признання за те, що всі три мистецькі одиниці, якими він керує, поставив на високому рівні. Проф. Остап Брездень має гідного заступника в особі п-і Наталки Процьків-Скипас, яка диригувала хором „Гомін" в часі одного його виступу на Святі, про яке мова. Слід зазначити, що обидва названі хори виступали на Святі окремо і об'єднано.

Три пісні до слів Шевченка („Заповіт", „Розрита могила" і „Думи мої") — хор „Гомін" відспівав із симфонічною оркестрою. Три пісні („Сонце незенько", „Віє вітер", „Дударик") — той же хор відспівав без оркестри. У цій частині програми хором „Гомін" диригувала власне Наталка Процьків-Скипас. Три пісні („Стоїть гора високая", „О, Пречиста", „Живи, Україно") були виконані об'єднаним хором із симфонічною оркестрою. Всі пісні концерту звучали дуже гарно. А остання, бравурна пісня „Живи, Україно" звучала прекрасно. Свято закінчено українським національним гимном.

На знак вдячности й признання, ансамблям вручено — на руки диригентів — китицю троянд. Квіти вручили: Оксана Луковська і Василь Шарван, при чому останній — як голова УККА — сказав декілька відповідних до нагоди слів.

У деяких піснях приходили сольові партії, що їх виконали: Юлія Дмитерко, Андрій Сорока, Остап Брездень (хор „Гомін"), Василь Федик, Омелян Тимчишин (церковний хор).

У концертову частину Свята були вплетені: Промова — Бориса Лози, деклямація поеми „Холодний Яр" — у виконанні Оксани Луковської і деклямація Шевченкового переспіву 43-го Псалма — у виконанні Андрія Пришляка. Всі названі виконавці — це місцеві українські студенти. Всім їм — згідно із загальною опінією — належаться заслужені ґратуляції.

Відносно другого чинника, який вплинув на успішність Свята, належить признати, що українська громада в Боффало своєю численною участю у Святі доказала, що вона шанує Шевченка, шанує також і працю тих людей, які влаштували Свято — однаково: і виконавців і організаторів. Головним організатором, коли мова про ансамблі, був Микола Кобилецький — голова хору „Гомін", а з Боффалівської сторони — голова Екзекутиви УККА Василь Шарван.

До успіху Свята немало причинилася Українська Щоденна Радіопрограма Василя Шарвана, яка протягом кількох тижнів пригадувала слухачам про це Свято. На фреквенцію вплинула також і перепродаж квитків, якою зайнявся Степан Ґорґанюк при допомозі немалої групи людей, яких перечислити нема прямо змоги. Це ті безіменні плуґатарі, яким іноді з великим трудом приходиться перекидати скибу в перелозі, якому на ім'я байдужість.

Оформленням сцени (як це часто буває) зайнявся мистець Мар'ян Борачок. Програмки — зі смаком — виконала українська друкарня в Боффало „Тризуб", що є власністю мґра Петра Пуцака.

Після Святочного Концерту в Українському Домі „Дніпро" відбулося скромне прийняття для виконавців програми. Під час цього прийняття Василь Шарван в імені всієї Боффалівської української громади склав організаторам і виконавцям програми щиру подяку за їх труд. Зокрема він дякував запрошеним ансамблям і їхнім диригентам: проф. Остапові Брезденю і Наталці Процьків-Скипас, підкресливши при цьому вартість цих двох осіб для ансамблів і для всієї громади. Крім Василя Шарвана промовляв ще від місцевого хору „Бурлаки" Теодосій Пришляк. Як організаційний референт цього хору і співак Теодосій Пришляк, висловивши подив за витривалість запрошених ансамблів. Від запрошених ансамблів промовляв Микола Кобилецький, який склав подяку Боффалівській громаді за гостинність.

Приготуванням прийняття займався (при допомозі пань із жіночих організацій) господарський референт Відділу УККА — Андрій Петришин.

Про хор церкви Успіння Пресв. Богородиці доводиться згадати ще раз, а то тому, що цей хор співав ще під час Служби Божої в Каплиці Школи св. о. Миколая в Боффало. Парафіяни, які заповнили досить просторі Каплицю по береги, з приємністю слухали співу хору — тим більше, що церковного (католицького) хору в Боффало від кількох років нема. З огляду на те, що цей хор прибув до Боффало в передобідніх годинах, влаштовано для хористів прийняття, яке відбулося в Шкільній авдиторії. Прийняттям зайнялися: Іван Горбачук і Магдалина Притула.

Михайло Лоза

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

СОЦІЯЛІЗМ ЧИ СОВЄТИЗМ?

(Закінчення зі ст. 2-ої)

сованих, але всі ясно бачать, що продукція росте, а життьова стопа не підноситься. Загально відомі факти потверджують цю правду.

Тенденція до гальмування росту життьової стопи працюючих мас має дуже важливу консеквенцію: апаратницька буржуазія має негативний стосунок до намагань усправнення господарки. Попросту тому, що немає жадного інтересу в піддержуванні цих намагань. Її власний високий життьовий рівень є запевнений, а зріст життьового рівня мас є небезпечний. Найкраще, отже, так кермувати господаркою, щоб люди тяжко працювали, відчували узалежнення від влади, не мали забагато вільного часу і не здобували незалежности, яку приносить поправа буття. Коли такі є інтереси пануючої апаратчини, то навіщо усправнювати господарку, навіщо осягати більшу продуктивність? Випробувані сталінські методи правління досконало виконують своє завдання.

Маємо тут ще одну причину, щоби визнати совєтизм назадницькою формацією: вона унеможливлює усправнення господарки.

В формації совєтизму відбуваються повільні, але безперервні переміни, які розгортаються в трьох відрубних площинах.

Переміни першої площини — це поступаюча деґенерація пануючої кляси. Партія втрачає щораз більше ідейний елемент. Це обниження рівня пануючої групи веде до щораз більше обскурантської внутрішньої політики і до поглиблення господарських невдач, а тим самим до загострення напруження між правлячими і правленими.

Далі в совєтизмі загострюється клясова боротьба, а саме клясова боротьба між апаратницькою буржуазією і визискуваними нею клясами. Це веде до наростання революційної ситуації. Це значить, що поволі постають умовини для революції працюючих мас проти совєтизму в ім'я демократичнішого устрою.

Але найнебезпечнішими для совєтизму є переміни, що відбуваються в третій площині, в лоні поневолених Москвою народів. Під тиском московського шовінізму, політики злиття націй, національного гніту, переслідувань і терору наростають поволі, але невпинно національно-визвольні рухи поневолених народів. І, мабуть, коли спалахне вогонь національних революцій, вони будуть вирішальною силою, що розторощить московську імперію, яка маскується ширмою СССР — „країна здійсненого соціялізму".

На маґінесі заторкненої теми варто звернути увагу на брак зрозуміння суспільних процесів, що розгортаються в СССР, і фальшиву оцінку совєтського устрою з боку інтелектуалістів Заходу. Деколи це виглядає на несамовитий приклад інтелектуального паралічу. Рутиновані дослідники суспільних проблем трактують очевидні факти так, неначе б не існували, а коли навіть деякі з них добачують, то не витягають з них жадних висновків. Соціологія цього збірного заморочення є фасцинуюча, тому варто її проаналізувати.

З'ЇЗД МИРЯН УПКЦ

Ню Йорк, Н. Й. — Крайова Управа Товариства за Патріярхальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви інформує, що в суботу, 8-го квітня ц. р., в Українському Народному Домі при 2-ій евеню відбудеться З'їзд Мирян, який проходитиме під гаслом „Помісна Українська Католицька Церква в Україні і діяспорі". В програмі З'їзду будуть виголошені доповіді про становище Української Католицької Церкви в Україні, Польщі і зокрема у Великій Британії. Після кожної короткої доповіді передбачується дискусія. Початок нарад — год. 10-та ранку.

Українська Вільна Академія Наук у США

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ ІСТОРИЧНОЇ СЕКЦІЇ

Д-р ВАСИЛЬ ОМЕЛЬЧЕНКО — відкриття.

Ред. ІВАН СВІТ — ФЕДІР П. МАТУШЕВСЬКИЙ — ЖИТТЯ, ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА І КУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Засідання відбудеться

в неділю, 9 квітня 1978 р., о год. 2:30 по пол.
в будинку Академії, 206 Захід 100 вул., Ню Йорк

ПЛАСТОВЕ ПЛЕМ'Я „ПЕРШІ СТЕЖІ"
ҐАЛЕРІЯ „ЛЕВИ", 2353 N. Chicago Avenue
CHICAGO, Ill.

ВИСТАВКА КАРТИН ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА

Відкриття: П'ЯТНИЦЯ, 14-го КВІТНЯ 1978, год. 8:00 веч.
Субота, 15 квітня, 10:00 ранку — 10:00 веч.
(2 год. по пол. — Демонстрація малювання)
Неділя, 16-го квітня: 10:00 — 6:00 веч.

Увага! **ДЕТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!** Увага!

Організації Українського Демократичного Руху
запрошують Українське Громадянство на

ДОПОВІДЬ
Д-ра Михайла Воскобійника

(ГОЛОВИ УРДП)

на тему:

„ВИЗВОЛЬНІ КОНЦЕПЦІЇ, ЇХНЯ РЕАЛЬНІСТЬ І ДИСИДЕНТСЬКИЙ РУХ"

Неділя, 9 квітня 1978 р., о год. 2:30 по пол.
в залі Української Православної Катедри св. Покрови
21931 Evergreen, Southfield, Mich.

Вступ за добровільними датками.

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства.

Впреп. о. протопресвітер Іван Ткачук відслужить в суботу, 8-го квітня 1978 року, о год. 10-ій ранку, в УПЦеркві Всіх Святих в Ню Йорку Заупокійну Святу Літургію за вічну радість душі нашого найвизначнішого

мецената **ВОЛОДИМИРА ЮРКОВСЬКОГО**

в третю річницю Його смерти.

•

Впреп. о. декан Петро Огірко, Вельмидостойний духовний опікун ФКУ, відслужить двадцятьдругу Заупокійну Святу Літургію, в п'ятницю, 14-го квітня 1978 року, о год. 8-ій ранку, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, Масс., за Бл. П.:

ВОЛОДИМИРА ЮРКОВСЬКОГО
ГАЛЮ ПОПЕЛЬ
ПЕТРА БІЛАНЮКА
РОМАНА ЗАЯЦЯ
МАРІЮ КОГУТЯК
ҐЛІКЕРІЮ ЛУЦИК
ОЛЕКСАНДРА САНОЦЬКОГО
ВАСИЛЯ ШМАТУ

Наступне Заупокійне Богослуження відправить о. декан П. Огірко 12 травня 1978 р.

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померлих наших друзів. Де б Ви не були, помоліться в часі відправ Заупокійних Богослужб, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна пам'ять померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗИКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

ПОДЯКА УКРАЇНСЬКИМ МИСТЦЯМ

Щоб придбати фонди на сплату боргу 16-акрової посілости, Сестрицтво при церкві св. Архистратига Михаїла у Філядельфії влаштувало виграшу картин, що їх жертвували слідуючі українські мистці: Тирс Венгринович, Слава Гнатів, Христина Головчак-Дебарі, Юрій Гура, Слава Ґеруляк, Володимир Кивелюк, Мирослава Ліщинська, Андрій Мадай, Константин Шонк-Русич, Богданна Палевич, Яро Плавюк і Клим Трохименко. За їхню цінну пожертву Сестрицтво складає їм найщирішу подяку.

Рівнож сердечно дякуємо Всім, що закупили бльочки і Тим, що причинилися до розпродажі квитків, а особливо: п. Ірені Пальчук з Торонта, п. Любі Мичковській з Клівленду, п. Оксані Бережницькій з Боффало і п. інж. А. Гарасовському з Чікаго.

Картини виграли пані і панове: Марія Шумська, Рома Гайда, Ілярій Мазепа, Арлін Ґрін, п. Горбачевський, Дора Горбачевська, Андрій Гарасовський (2 картини), Люба Костирка, Маріян Славятинський, М. Гаврилюк і Василь Федорак.

АЛЕКСАНДРА ЧУБАТА, Голова Сестрицтва

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
БАТЬКА, БРАТА і ДІДУНЯ

бл. п.

о. ВОЛОДИМИРА ТЕРЕЩУКА

буде відслужена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

в п'ятницю, 7 квітня 1978 р., в церкві УСПЕННЯ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІЇ в ЛЯТРОБІ, Па., о год. 8-ій рано;

в суботу, 8-го квітня 1978 року

в церкві СВ. ПЕТРА і ПАВЛА в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ., о год. 9-ій рано;
в церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж., о год. 9 рано;
в церкві РОЖДЕСТВА ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ в ГОЛЛІВУДІ, Каліф., о год. 8:30 рано;
в церкві СВ. МИХАЇЛА в ЛИНДОРІ, Па., о год. 9-ій рано;
в церкві УСПЕННЯ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІЇ в БЕЙОНІ, Н. Дж., о год. 7-ій рано;
в церкві СВ. ВОЛОДИМИРА в ЕЛИЗАБЕТІ, Н. Дж., о годині 9-ій рано;
в церкві ХРИСТА ЦАРЯ в БОСТОНІ, Масс., о год. 9 рано.

Про молитви за спокій душі Покійного просять:

сестри: ДАРІЯ, НАТАЛІЯ і ГАЛИНА
дочки: ЛІДІЯ і ІРЕНА

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої й Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ й БАБЦІ

бл. п.

АННИ з ОСАДЦІВ КАРАСЬ

ЗА СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ ВІДБУДЕТЬСЯ

БОГОСЛУЖЕННЯ

в четвер, 13-го квітня ц. р., о год. 6:30 рано
в церкві св. Юра в Ню Йорку

ГРИГОРІЙ — муж з Дітьми і Внуками

Замість квітів на свіжі могили наших Дорогих Друзів з юних літ у рідній Станиславівщині:

бл. п. Ірени з Лисяків Стрийської,
бл. п. Галі зі Стрийських Попель
і бл. п. інж. Романа Степаняка

складаємо:

100.00 (сто) долярів на церкву св. Юра в Ню Йорку,
50.00 (п'ятдесят) долярів на „Молоду Думку".

•

Опечаленій Рідні Покійників пересилаємо вирази найглибшого співчуття.

Лідія і Леонтій КРУШЕЛЬНИЦЬКІ

Ню Йорк, Н. Й.

ЧІЛЕ, АЛЬЄНДЕ, ПІНОЧЕТ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

чесно, в чому ніхто не сумнівається. Нападки лівих на уряд Піночета зараз припинились.

Економічна політика уряду Піночета ставить своєю метою оздоровлення чілійської економіки засобами вільного ринку, без якого неможливо, наприклад, відновити поголів'я худоби, забитої при Альєнде на м'ясо, та ліквідувати альєндівську інфляцію. Це не можна зробити легко, й економічна політика уряду має своїх критиків. Треба сказати, що вони висловлюються цілком вільно, й уряд не вживає проти них жадних адміністративних заходів.

Але переважна більшість населення згідна з тим, що режим Альєнде був для країни катастрофою.

У Чіле не існує атмосфери репресій та подавлення всіх громадянських свобід. Люди вільно дискутують на політичні теми, й це являє собою різкий контраст з обстановою в СССР і Східній Европі, де страх буквально висить у повітрі навколо вас. Дуже багато чілійців різних соціяльних кіл горді з того, що їх країна зуміла вирватися з павутиння марксистської диктатури.

Щоправда, чілійці не можуть критикувати „центр" уряду, тобто особу самого Піночета. Але вони можуть критикувати політику його уряду, а крім того, можуть передруковувати з закордонних газет критику й самого Піночета. Як каже Гарт, це не свідчить про тоталітарний характер влади.

Чілійці різних політичних поглядів погоджуються на тому, що уряд Піночета зробив дві політичні помилки. Він мав би влаштувати всенародний референдум уже через рік після початку свого урядування й тоді одержав би всенародну підтримку, побивши цим комуністичну пропаґанду в самому зародку. Подруге, йому треба було зайнятися проблемою зникнення багатьох його противників після перевороту. Люди зникають з різних причин, але чимало з них були вбиті й з помсти. Це треба було б вияснити.

Безперечно, що діяльність партій у Чіле зараз „суспендована", але всі чілійці не сумніваються, що демократія в Чіле буде раніше чи пізніше відновлена і, напевно, раніше, ніж у 1985 році, як це сказав Піночет, бажаючи відохотити людей від партійного політикування.

Головне, що відзначає Гарт у своєму репортажі, це наявність у Чіле можливости вільно критикувати режим у часописах. Журнали містять критичні статті про економічну політику уряду та про темпи повороту до демократії.

„Треба уяснити собі важливу різницю між авторитарною й тоталітарною системами урядування, — пише Джефрі Гарт. — Авторитарна форма забороняє партійну політику, але залишає вільною решту людської діяльности. При тоталітарній формі політика вторгається у всі аспекти людського життя. При авторитарному уряді ви можете заснувати своє підприємство, ходити в церкву, їздити за кордон, читати й писати все, що вам завгодно (в книгарні чілійського університету є політична, економічна й історична література всіх світоглядів), спілкуватися з ким хочете. Таким є режим у нинішньому Чіле.

При тоталітарному режимі всі перечислені вище види людської активности суворо обмежені державною владою, як це зроблено в Східній Европі.

Режим Піночета успадкував політичний і економічний хаос, учинений марксистським режимом. Інфляція становила 700 відсотків. Політичні інституції країни втратили всякий авторитет. Нинішній режим поставив своєю метою встановити період громадського спокою, щоб можна було успішно провадити економічну й політичну реконструкцію країни. Така тимчасова ситуація, мабуть, буде неминучою й на Україні після падіння комуністичної диктатури.

Свій репортаж Гарт закінчує так: можна сперечатися про економічну політику режиму Піночета, але тільки майбутнє покаже її наслідки, і їх треба буде почекати. Тим часом, безглуздо малювати Чіле як якусь середньовічну тиранію. Щоб побачити таку тиранію, треба їхати в СССР, у Китай, у Східню Німеччину...

МАНДРІВКА ДО СОНЦЯ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

паражією, але ми не мали, на жаль, ні адрес, ані часу зупинятися надовше, ми лиш пообідали тут у доброму й дешевому ресторані.

Далі їдемо довженною косою й „горбатим" мостом через Тампську затоку й далі на південь, через Сарасоту, до ще одного „Українського Села" — в Норт Порт — Ворм Мінерал Спрінгс.

На перший погляд — містечко не дуже цікаве, околиця пласка, тихі, чисті вулички, невеликі хатки в садках, типічне емеритське передмістя.

Знаходимо мешкання в одного українського домовласника, розпаковуємося й розглядаємося. Нас вражає дивна — після Ню Йорку й Маямі — привітність і спокій цього „Українського Села"; тут не лиш тілу тепло, а й душа відпочиває після північної атмосфери поспіху, злоби й ненависті. В „селі" є вже понад сорок українських хат, закуплено чимало будівельних площ під майбутні будинки. Живуть тут — у суміш з українцями — також американці різного роду, але всі вони якісь привітніші й увічливіші ніж деякі наші сусіди з Півночі. Українська громада діє тут організовано й об'єднано, закуплено чималу гарно положену площу під майбутню церкву й громадський дім, підготовляється власними силами Шевченкове свято.

А до того ще тут є й особлива атракція — „цілюще" джерело теплої мінеральної води, з величеньким басейном і чепурними курортними будинками. В басейні мокнуть чи навколо нього на сонці гріються сотні лікувальників, між ними й десятки наших земляків. З усіх боків чути українську мову. Це чудове джерело відкрив, кажуть, ще в XIУ сторіччі еспанський губернатор Понс де Леон, і джерело має особливу лікувальну силу для ревматизму й артретичних болів. А це для наших, зболілих артретизмом канадців і нюйоркчан, особливо важливе.

Їдемо ще над море (чи пак, Мехіканську Затоку), до поблизького містечка Веніс. Тут ми зовсім зачаровані — гарні пляжі, прекрасні обсаджені пальмами й дуже чисті вулиці, самі муровані й заможні, однородинні будинки, лиш на самому побережжі кілька великих готелів. Околиця вся „лелійно біла" (ми не бачили майже ні одного чорного обличчя), а американці — найпривітливіші з усіх тих, яких нам досі доводилося бачити. Ну, зовсім рай, а моя дружина лиш повторювала: „Тут зовсім як в Австралії!" А, може, й краще?

...Ну, щож — приходиться вертатись назад до Маямі, віддавати авто й кінчати вакаційну відпуску. Їдемо знов упоперек півострова, цим разом, через саму середину славетного фльоридського національного парку „Еверґлейдс". Навколо — мочарі, багна, очерети, краєвид, мов Дніпровських плавнів, але куди розлогіший. У багнах живе, кажуть, незаймана фльоридська фавна — аліґатори, черепахи, полоскуни й особливі маленькі олені, алеж їх з авта не видно, лиш раз-у-раз бачимо безліч болотяного птаства. Здовж шляху розміщені „індіянські села" прадавніх мешканців півострова — семінолів, чи радше їх, трохи змішаних із неграми, мізерних нащадків. Неохайні, криті очеретяною стріхою хати, старі немиті авта. А індіяни продають туристам власні „ориґінальні вироби", здебільша дешевої, масової, чи навіть фабричної продукції.

...Ще кілька днів у Маямі. Ще одна Богослужба і зустріч із знайомими й друзями в Українсько-Американськім Клюбі. На прощання відвідуємо ще одну славну маямську атракцію — „Папужачу Джунглю". Це щось подібне до вже баченого „Сікваріюм", а лиш фавна тут не морська, а пташача. Знов дресура напівциркового типу. Особливо захоплюють масові „військові" маневри рожевоперих, догоносих флямінґів.

І останній день нашої мандрівки: віддаємо авто, сідаємо в літак, півтретягодинний лет над хмарами, і ми знов на півночі. Під нами безлисті ліси, великі плями снігу. І нюйоркський аеродром, крикливі голоси, брудні вулиці. Ми вже вдома.

Вдома, кажуть, найкраще. А все таки наша двотижнева фльоридська мандрівка залишили нам приємні спогади і якийсь невиразний жаль —жаль за теплою соняшною країною, за привітними людьми...

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ, СПИСОК Ч. 7-77

Відд.	Прізвище, ім'я	Сума	Відд.	Прізвище, ім'я	Сума
14	Зулинський О.	$11.20	325	Лобур Т. Дж.	1.50
20	Оліяр М.	7.80	325	Лобур А.	1.50
39	Д-р Логаза М.	4.70	325	Спрій І.	3.00
88	Берник В.	8.10	325	Ґлущак К.	1.50
125	Наливайко А.	5.40	325	Шеремета В.	1.50
137	Шмагала П.	7.20	325	Ковальчук Дж. Т.	1.50
137	Пращик Г.	5.00	325	Кривуцький А.	8.70
137	Колодроб М.	3.90	325	Врубель А. М.	7.20
137	Колодроб С.	3.90	325	Дуб К.	6.60
157	Похоронко Г.	3.30	325	Луцик І.	2.55
157	Похоронко К.	2.75	325	Гриньків Т.	5.00
162	Гаврилюк М.	8.10	325	Тимочек Дж. мол.	3.00
162	Гаврилюк Л.	5.70	325	Тимочек Р.	3.00
162	Гаврилюк М.	5.00	325	Лобур М. А.	1.50
172	Гаврилюк М. мол.	6.40	325	Уліцький Г.	1.50
171	Бучинський Н.	4.20	325	Гурман С. Дж.	5.70
182	Головацький О.	5.80	325	Гурман М. А.	5.70
194	Голібей Р.	5.00	352	Пастушек М.	18.94
219	Воробець С.	1.50	353	Савка П.	2.80
240	Дзюба І.	3.60	367	Тилавський Т.	1.50
240	Бенкалович Ф.	210	372	Слиш Р.	7.50
256	Фелан Ґ.	1.50	397	Білас М. М.	20.00
256	Недошитко Д. С.	3.00	397	Лос І.	4.75
256	Фелан Р. Е.	1.50	435	Боднар С.	3.75
256	Недошитко В.	8.10	39	Барточик М.	5.00
256	Недошитко О. С.	2.50	146	Репета Є.	5.00
257	Костів С.	1.50		Масловська С.	2.00
257	Сильчак П.	3.00	402	Бурда І.	5.80
257	Брик А.	3.00	402	Бурда І.	5.80
257	Брик І.	3.00	432	Ґаврілов Д.	8.70
257	Тростянецький І.	4.05	432	Чолкан Р.	8.40
257	Гомула С.	4.05	432	Кузьма І.	7.80
257	Гомула Д.	4.05	432	Дутко А.	12.15
257	Шумельда А. Л.	6.90	432	Дутко Р.	6.90
257	Шумельда А.	6.90	432	Деделюк В.	5.60
257	Шумельда Дж.	6.90	432	Бурий М.	5.30
257	Орлик М. А.	6.00	432	Деделюк К.	5.10
257	Ґордон А.	3.00	441	Чоревський Е.	4.50
257	Малін Л.	3.00	441	Чуш Г.	7.80
257	Стельмах Т.	4.65	441	Бровчук М.	3.60
257	Тростянецький Дж.	2.75	441	Карпюк І.	3.45
257	Бучинський П.	5.40	441	Стецишин В.	5.10
257	Бучинський	5.20	460	Васко А.	6.00
257	Чузак М. Г.	2.55	460	Васко В.	6.00
275	Юрків З.	7.80	460	Васко Л.	4.20
287	Петро Пшик	25.00	460	Васко Ф.	4.20
293	Осідач М.	2.80	460	Васко Е.	4.20
316	Фетчо Г. С.	1.50	473	Грубій С.	5.60
325	Бойчук П.	23.62	474	Пилат П.	5.00
325	Тимочек М.	3.00	474	Пилат С.	5.00
325	Вілкерсон Дж.	3.00	474	Пилат С.	5.00

Сума проголошених чеків .... $ 543.26
Раніше проголошених 49,789.46

Разом: $50,332.72

У Бавнд Бруку похоронено сл. п. д-ра Миколу Вацика

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 24-го березня 1978 р. похоронено на українському цвинтарі в Бавнд Бруку сл. п. д-ра Миколу Вацика, члена-кореспондента Філологічної Секції Наукового Товариства ім. Шевченка, члена управи НТШ й Українського Інституту Америки, та відомого українського громадянина, який помер 17-го березня повертаючись із засідання згаданого Інституту. Панахида відбулася день раніше в похоронному заведенні Івана Сенька в північнім Бруклині. ЇЇ відправив в ранніх годинах парох з Озон Парку о. Мудрий, а ввечері о. Шевчук з парафії св. Юра в Ню Йорку. Похоронні відправи відслужили парох північно-бруклинської парафії св. Духа, о. Юрій о. Бінковський та містоголова А НТШ, д-р о. Мелетій Войнар з Ґлен Кова. Після панахиди попрощали Покійника проф. д-р Василь Лев від НТШ і його Філологічної Секції, д-р Олександер Соколишин від студентів і приятелів Покійного з часів спільного побуту на Університеті ім. Івана Франка у Львові й кол. прем'єр Юліян Рейвай від Українського Інституту. В часі Служби Божої про життя й заслуги для української громади д-ра Вацика промовляв о. проф. М. Войнар. У похоронних відправах узяли участь численні місцеві громадяни, зокрема представники НТШ, проф. Л. Луців, д-р Р. Осінчук, д-р Я. Падох, інж. Р. Кобринський і ін. та представники Українського Інституту, д-р М. Пізнак, д-р І. Флис і д-р М. Зарицький, який піклувався Покійником до останньої його години. Похоронними зайнялася родина Покійного з МекКіз Рак у Пеннсильвенії, сестра Марія Туркас, її син Реймонд з дружиною та донька Бланш Кізик з чоловіком. У влаштуванні похоронів допомагало НТШ. Покійник народився в селі Засадка, в Старосамбірщині 15-го травня 1903 р., студіював на Львівськім та Віденськім університетах; останньо здобув докторат філософії, ще 11-го березня ц.р. сл. п. д-р Микола Вацик виступив серед місцевої громади з доповіддю виголошеною 11-го березня на річній, святковій Шевченківській сесії А НТШ про історію першого видання Шевченкового „Кобзаря". **Н.Н.**

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ Т. КОПАЧ, член УНС Відд. 399 Т-ва „Леви" в Чікаго, Ілл., помер 18 січня на 49 р. життя. Нар. в 1929 р. в Стегниківцях, пов. Тернопіль, Україна і став чл. УНС в 1974 р. Залишив у смутку дружину Ірену, синів Михайла і Богдана і матір в Україні. Похорон відбувся 21 січня 1978 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чікаго, ІЛЛ.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Припхан, секр.

ПЕТРО ТРОЯН, член УНС Відд. 114 Б-ва св. Володимира в Чікаго, Ілл., помер 30 вересня 1977 на 86 р. життя. Нар. в 1892 р. в Україні. Залишив у смутку дружину Ольгу, синів Петра, Івана, Василя, Віктора і Миколу, дочок Марію, Тамару, Татьяну, Любу і Ольгу. Похорон відбувся 3 жовтня 1977 на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 8-го КВІТНЯ 1978 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270-ий Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі. На порядку: звіти — фінансові, організаційні, збирання чл. вкладок і інші важні справи. — В. Бутковський, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 9-го КВІТНЯ 1978 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Т-ва Укр. Поступовий Клюб 70-ий Відд., о год. 2:30 по пол. в залі УНДому при Окленд та Фліт Ст. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Ст. Білик, предс., М. Шеремета, секр.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначила окремі шпальти збільшеного Великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту ...	$ 4.00
1 цаль через 2 шпальти ...	6.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ

За старим стилем до 21-го квітня 1978 р.

Оголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"Svoboda"
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Амстердам, Коговз, Трой і околиці!

В неділю, 23 квітня 1978 р., о год. 3-ій по пол в залі Українського Клюбу

при 402 25-та вул., WATERVLIET, N.Y.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНС

міст: Трой, Амстердам, Гадсон, Коговз, Вотерліт і Пітсфільд, Масс. та околиці,

в яких розміщені Відділи чч.:

13, 57, 150, 191, 266, 476 і 477

В цих Зборах повинні взяти участь Урядовці, Делегати на 29-ту Конвенцію і Представники згаданих Відділів.

ПОРЯДОК ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір Президії;
2. Відчитання протоколу Зборів з 1977 р.;
3. Справоздання з діяльности Округи і її Відділів;
4. Дискусія та уділення абсолюторії уступаючій Управі;
5. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
6. Доповідь ВОЛОДИМИРА ЗАПАРАНЮКА, головного радного УНС;
7. Плян праці на біжучий 1978 рік;
8. Закриття Зборів.

У Зборах візьмуть участь:

Володимир Запаранюк, головний радний УНС
Василь Оріховський, обласний організатор

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Павло Шевчук, голова
Іван Дурбак, Василь Колодій, секретарі
Михайло Савків, касир

Увага! Філядельфія й околиця! Увага!

В неділю, 23 квітня 1978 р., о год. 2 по пол. в залі власного Дому в Філядельфії, Па.

при 5004 Н. Олд Йорк Ровд

відбудеться

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНА НАРАДА ДЕЛЕҐАТІВ УНС Філядельфійської Округи

слідуючих Відділів:

10, 32, 45, 83, 105, 116, 128, 153, 156, 163, 173,216, 237, 239, 245, 247, 261, 268, 321, 324, 339, 347, 352, 362, 375, 383,388, 397, 422, 424, 430 і 479.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття;
2. Побажання делегатів для впровадження статутових змін під час 29-ої Конвенції УНС;
3. Намічення співпраці делегатів під час Конвенції;
4. Обговорення організаційних справ Округи;
5. Біжучі справи — Різне;
6. Закриття.

У Нарадах візьмуть участь

місцеві Члени Головного Уряду УНС

Просимо всіх делегатів обов'язково взяти участь у цих дуже важливих Нарадах.

По Нарадах буде спільна передконвенційна гостина-перекуска!

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

ТАРЗАН, Ч. 7924. Чекають на мавпу і слона

Тарзан перший вертається з неуспішних розшуків за летовищем повітряних піратів...

Тоді...
Чи може ти мав щастя, Теде?
Ні, Тарзане!

Здорові були, хлопці! Я не відшукав їхньої криївки, але я бачив їхній джетовий літак, коли він кружляв над джунглями!

Почекаємо на Нкіму і Тантора — Може вони матимуть якісь інформації!

КОНҐРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конґресового Комітету Америки

Ч. 27. БЕРЕЗЕНЬ 1978 1978

ДУХОВИЙ ЛІДЕР НАРОДУ

Від смерти Тараса Шевченка 10 березня 1861 року не десятки і не сотні, а тисячі промов і доповідей було виголошених і статтей та книжок надрукованих про Шевченка і його творчість, про окремі його поеми і про його всебічне значення — для української літератури, для української культури і для української політики. Постала вже ціла література про Шевченка, постали вже ряди фахівців-шевченкознавців, постала окрема ділянка науки шевченкознавства і постали довгі-довгі списки творів, охоплених титулом „шевченкіяна". Зокрема, предметом студій і безчисленних міркувань був і є культ Шевченка в українському народі, який не має собі рівного ні в одному іншому народі світу, дармащо всі великі народи мали своїх великих геніїв слова і надхнених поетів. Культ Шевченка в українському народі — це феномен, що його може зрозуміти тільки тот, хто знає історію України і знає духовість українства. Творчість Шевченка так тісно, так нерозривно пов'язана з долею України і її народу, що нічого дивуватися, що чужинцям, навіть тим, які знають історію Сходу Европи, трудно зрозуміти всю велич того дійсного, того справжнього „світильника небесного" і „пробудника української нації", як його назвали ті, що збагнули сутній зміст розміро невеликої збірки поем, відомих під назвою „Кобзар".

Феномен культу Тараса Шевченка в українському народі у тому, що він, Шевченко, для нас не тільки геніяльний формою і змістом своїх творів поет. Тайна цього культу у тому, що Шевченко потряс душею і серцем народу і мертву душу і кам'яне серце народу перетворив своїм полум'яним словом у чинники, які з аморфного малороса вчинили свідомого свого „я" українця. Історія української політичної думки сягає ген-ген давніх ще княжих, опісля козацьких часів. Новітнє відродження українства датуємо від появи „Енеїди" Котляревського під кінець 18-го сторіччя. Наприкінці 19-го і 20-го сторіччя появилися перші твори, які вже почали формувати українську самостійницьку думку — „Самостійна Україна" М. Міхновського й „Україна ірредента" Ю. Бачинського. Тоді теж, наприкінці минулого і цього сторіч майже одночасно і на Наддніпрянській і Наддністрянській Україні заснувались перші українські політичні партії. Але ніякі писані програми не всилі були струснути всією психікою найширших мас народу, — всі ті писані твори і всі ті писані партійно-політичні програми залишалися власністю обмежених гуртів зорганізованого суспільства. Тільки Тарас Шевченко своїм „Заповітом", своїм „Кавказом", своїм „Посланням до живих і мертвих", своїми політичними поемами насправді став „пробудником нації" і насправді зреволюціонізував український нарід, давши йому у незрівняній поетичній формі — яскраво сформульовану політичну програму, національно-державницьку політичну ціль.

Вийшов Тарас Шевченко із кріпацької гущі — і не дожив навіть офіційного скасування панщини в царській імперії. Програ української визвольної війни-революції потвердила віще передбачення Шевченка, що лукаві люди Україну „в огні окрадену" збудять, окраднену з її свідомости потреби боротися за свою молоду, ні від кого незалежну демократичну державу. Тому Шевченковий „Заповіт" став другим національним гимном в Україні. І коли по нинішній день Україна знову є тільки колонією російської імперії, то всі пламенні заклики Шевченка надалі для нас актуальні. У березні 1814 року він народився і в березні — проживши всього 47 років — передчасно помер. І тому щорічно березень є місяцем Шевченка. Щорічно відзначаємо „березневі Шевченкові дні", щорічно звеличаємо того, який став духовим лідером нації, якому рівного не було, нема і не буде. Зорганізована в УККА громада в цьому році знову склала поклін Духовому Лідерові Нації.

ТОМУ 10 ЛІТ

Відзначення 50-річчя Української Національної Революції біля Памятника Т. Шевченкові у Вашінгтоні, Д. К., 1-го червня 1968 р. В програмі виступала, між ін., Капеля Бандуристів СУМА з Дітройту, Миш.

Іван Олексин

Актуальні проблеми громади

Дещо із звідомлення екзекутивного віце-през. УККА на засіданні Крайової Ради 18-го березня цього року.

...Перед нами, нашою Централею, є багато важливих завдань, що їх ми не всилі всіх належно виконати, чи з браку фондів, чи з браку людей, чи просто з вини обставин, що їх не можна було перебороти. Усіх нас турбує зменшення числа дітей в українознавчих школах, зменшення читачів української книжки й газети, навіть зменшення числа людей у церквах. Найбільшою турботою нашою є факт, що тільки дуже малий відсоток молоді від нас генерації включається в громадське життя і погоджується перейняти на себе частину праці для громади. Наші ряди маліють, бо залишають нас передчасно видатні громадяни, які присвячували свій час і працю громадській праці, і трудно їх заступити. Заходи нашої Централі були вживані в належному напрямку. Правда, вони, може, на перший погляд незначні і невидні, але на довшу мету можуть мати і напевне матимуть корисні для громади і народу наслідки.

Відвідавши наших Владик з нагоди Свят Різдва Христового та будучи особисто у Владик-Митрополитів — Шмондюка і Мстислава ми мали нагоду у приязній і щирій дискусії заторкнути цілу низку громадських, політичних і релігійних справ та з'ясували становище Централі. Владики поділяли наші думки і турботи та запевняли нам свою підтримку і співпрацю в усіх ділянках...

...Будучи на святі роковин нашої державности у Вашингтоні, що його підготовили люди з молодшої генерації з керівником нашого Інформаційного Бюра н. інж. Юрієм Нестерчуком у проводі, було нам дуже приємно побачити, що гарна простора заля була здебільша виповнена українськими людьми з молодшої генерації.

...Деякі з приявних старших громадян признавали, що прибули туди тому, що те свято організували молодші наші люди...

Будучи недавно у Вашингтоні на конференції про людські права, я мав нагоду бути на засіданні нашого Інформаційного Бюра... Кожний його Відділ виготовив програму своєї праці наскрізь професійно, в національному дусі, реальну, таку, що її можна буде здійснити. Якщо б тільки половина тієї програми була здійснена, то це була б зроблена для української громади велика робота, добра, корисна праця...

...Наприкінці така заввага: я часто зустрічався з докорами, що наша Централя присвячує мало уваги зв'язкові з громадою. Мене переконували, що треба час до часу висилати представників Централі до окремих громад, щоби зберігати живий зв'язок із ними, інформувати їх про становище УККА до подій в Україні, широкому світі і Америці та з'ясовувати проблеми Централі. Я цілком із цими докорами солідаризуюся, бо знаю з досвіду, що наші люди в окремих громадах хочуть час до часу бачити представників Централі, хочуть обмінятися думками з видатними представниками Централі на теми, які всіх нас цікавлять і болять. Я певний, що такий тісніший безпосередній живий зв'язок з нашими Відділами збільшить їхнє членство, спричиниться до популяризації нашої Централі та корисно вплине на зріст Українського Народного Фонду, який повинен би осягнути бодай 200,000 долярів річно...

З діяльности УККА

Прийняті на засіданні Крайової Ради 18-го березня ц.р. отримали друкований звіт, з якого подаємо деякі частини

ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО У ВАШИНГТОНІ

XII Конгрес УККА зобов'язав Екзекутиву відкрити у Вашингтоні Інформаційне Бюро. По довшій підготові таке бюро було відкрите 18-го листопада 1977 року в будинку пресових агенцій у Вашингтоні. Число кімнати Бюра 1241 а телефон (202)638-0988.

Інформуємо, що в тій великій будівлі є приміщені всі центральні американські і чужинецькі пресові агенції. Бюро є станицею Централі УККА з подвійною ціллю: інформувати американські державні кола та широкі інформаційні бюра про всі важливі українські справи. Рівнож Бюро зобов'язане інформувати Головну Канцелярію УККА про всі важливі події у Вашингтоні, які торкаються української справи. Керівник Бюра інж. Ю. Нестерчук, тісно співпрацює з президентом УККА проф. Л. Добрянським. Про контакти Бюра політичної натури із тереном — Бюро зобов'язане подавати справи полагодити Централі УККА. Правильник співпраці між Бюром і Канцелярією УККА опрацьовується і буде затверджений на найближчому засіданні Екзекутиви УККА.

Керівник Бюра інж. Ю. Нестерчук з'єднав до співпраці багато молодих професійних людей, які працюють у Вашингтоні. Він відбуває з ними часті наради, інформуючи їх про плани, які стоять в найближчому часі перед ними. В дні 27-го лютого відбулася ширша нарада зорганізувана Інформаційним Бюром в приміщенні Крайового Будинку Преси. В цій нараді взяли участь українські учасники дводенної конференції в Державному Департаменті. Між учасниками було 4 заступники президента УККА, які є рівночасно головами Братських Союзів, а саме: И. Лисогір — УНС, о. Мітрат, М. Харина — СУК „Провидіння", І. Олексин — УРС і В. Мазур — УНП. З рамени УККА взяли участь в нарадах: адв. А. Лозинський, п. Б. Федорак і д-р Ю. Куляс — Крайова Рада УККА, д-р Я. Бернадин і п. Б. Казанівський — СУК „Провидіння", п. Борис Потапенко — Бюро СКВУ при ОН, які також представники інших організацій.

На тій нараді дир. Бюра Ю. Нестерчук інформував про організаційну структуру і головні завдання Бюра. Заст. директора адв. Ю. Волошин інформував про політичні засади праці Бюра. Е. Іванців, співробітник канцелярії сен. Шміта з Ню Мехіко, поінформував про можливості співпраці Бюра із Конгресом ЗСА. Ред. А. Білик інформував про можливості співпраці Бюра з міжнародніми пресовими агенціями у Вашингтоні. Інформації подав також співробітник Бюра п. Б. Денисик. Між співробітниками Бюра були присутні на нараді і приймали участь у дискусіях ще: д-р В. Гарбер, адв. І. Котлярчук, адв. І. Шандор, та пані: Х. Шашкевич-Оришкевич, і Б. Казанівська. Секретаркою Бюра є пані Т. Нестерчук. Це одинока платна сила в Бюрі, бо керівник, як і всі його співробітники — високо кваліфіковані і професійні люди в своїх ділянках — є на державних або приватно-професійних посадах і в Бюрі віддають свою працю безплатно.

Треба ствердити, що праця Бюра є дуже продуктивна і виконує належно намічені завдання.

III КОНГРЕС СКВУ

Згідно із повідомленням Підготовчого Комітету III Конгресу — Світового Конгресу Вільних Українців, то Конгрес відбудеться в Ню Йорку в днях від 23-26-го листопада ц.р. в готелі „Амерікана". Про ближчі дані в підготові до того Конгресу, будемо своєчасно повідомляти.

Підготова такого Конгресу вимагає багато праці, як також поважних матеріяльних засобів. Щоби їх осягнути, в травні місяці ц.р. буде переведена збірка на Фонд СКВУ, листи на яку Вам перешлемо до кінця березня.

Д-р ВОЛОДИМИР НЕСТЕРЧУК

З-посеред осіб, які в останньому часі знову залишили на віки українську громаду — найболючішою, мабуть, втратою для цілого нашого суспільства був несподіваний відхід д-ра Володимира Нестерчука. Помер 6-го березня 1978 року йдучи з приватної зустрічі на долині міста Ню Йорку до підземки на Астор-площі, упав, викликавши загальний жаль і смуток, бо відзначався не тільки великим знанням і хистом, як економіст-банковець та охочістю працювати добровільно й безкорисно в різних наших установах і організаціях, але й вийнятковою милою вдачею культурної людини. Був справжнім джентельменом, що вмів співпрацювати з інакодумаючими людьми, завжди був привітний і до праці та співпраці готовий. На Панахиді 9-го березня промовляли: д-р О. Соколишин (б. студ.), Шмігель (СУМА) і радн. Ластовецький („Самопоміч"), — на Панахиді 10-го березня першим промовляв дир. Іван Базарко від УККА, як організації організацій, отже від всієї зорганізованої української громади, прощаючи Покійника, як члена Контр. Ком. УККА. Д-р Я. Падох прощав Покійного, як члена Президії НТША, фінансового референта і дорадника в усіх справах, що стосувалися фінансів тієї наукової установи, інж. Д. Григорчук від Централі Укр. Кооператив і адв. Р. Гуглевич від „Самопомочі". На тризні виступали ще кілька діячів, проводив адв. Асколд Лозинський. Над свіжою могилою промовляв від Організацій Визвольного Фронту, голова ООЧСУ, ред. Ігнат Білинський. Сини Покійного, Ігор і Юрій Нестерчуки, дякували від Родини за сильну участь громадян у похоронних обрядах.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УККА:

БАФФАЛО, Н.Й. — НЕДІЛЯ, 2-го КВІТНЯ, 1978 р. о год. 3:00 по полудні в Українському Домі „Дніпро" при 562 Дженесі.

БОСТОН, Мас. — НЕДІЛЯ, 16-го КВІТНЯ, 1978 р. о год. 3:00 по полудні в парафіяльній залі Христа Царя при 146 Форест Гіл вулиці. Джамейка Плейн, Мас.

КЕРГОНКСОН, Н.Й.

Дня 18-го лютого, 1978 року відбулися загальні збори Відділу в Кергонксоні. Вибрано нову Управу:

Голова — М. Василик;
Заступник голови — д-р М. Крижановський;
Секретар — Ф. Савчур;
Скарбники — І. Кульчицький, Д. Слободян, А. Бараник, Д. Стасюк;
Члени Управи — О. Савчук, І. Цимбал;
Контрольна Комісія — Олесків, В. Берізка, Безкоровайний;
Громадський Суд — Яців, Гаврилюк, д-р Ленець.

12-го березня відбувся концерт в честь Т. Шевченка приготовлений Школою Українознавства. Доповідь про молоді літа Т. Шевченка виголосив інж. А. Бараник.

БРІДЖПОРТ, Кон.

Загальні Збори Відділу УККА відбулися 19-го лютого 1978 року. Вибрано нову Управу:

Голова — В. Плещук;
Заступник голови — С. Тарасюк;
Секретар — Я. Гура;
Касієр — В. Сусла;
Заступник касієра — М. Іванко;
Культ. Осв. Реф. — В. Болонний;
Прес. Реф. укр. — мгр. С. Волянський;
анг. — Л. Петрашек;
Реф. Зовн. Зв'язків — Р. Гайда;
Контрольна Комісія — В. Бабій (голова), Л. Чубатий, В. Макійчук;
Товариський Суд — мгр. С. Волянський, д-р В. Лазарук, о. А. Яковченко, о. Я. Шуст, о. В. Бучко;
Народний Фонд — М. Івашків, М. Іванко, П. Бойчук;
Члени Управи — о. Я. Шуст, УЦС, о. А. Яковченко — УПЦ, о. В. Бучко — УПЦ, В. Свериденко, І. Пендаківський — укр. молодь, Д. Стець — УНС, М. Перепічка — УРС, А. Гомік — СУА, В. Шуст — Пласт, І. Дмитренко — Танцювальна Група „Дніпро".

ВАТЕРВЛІТ, Н.Й.

Загальні Збори Відділу УККА відбулися 26-го лютого, 1978 року. Вибрано нову Управу:

Голова — М. Філь;
Заступник голови — А. Поліщук;
Секретар — І. Романишин;
Скарбник — П. Шевчук;
Культ. Осв. Реф. — Я. Кушнір;
Реф. Зовн. Зв'язків — А. Дурбак, В. Літинський, Р. Маселко;
Орг. Реф. — В. Терлецький;
Збірщики Н.Д. — В. Мокей, Г. Ільницький, І. Карабин;
Контрольна Комісія — Д. Скалій, І. Карабин, В. Кошикар.

Ген. П. ГРИГОРЕНКО У ЦЕНТРАЛІ УККА

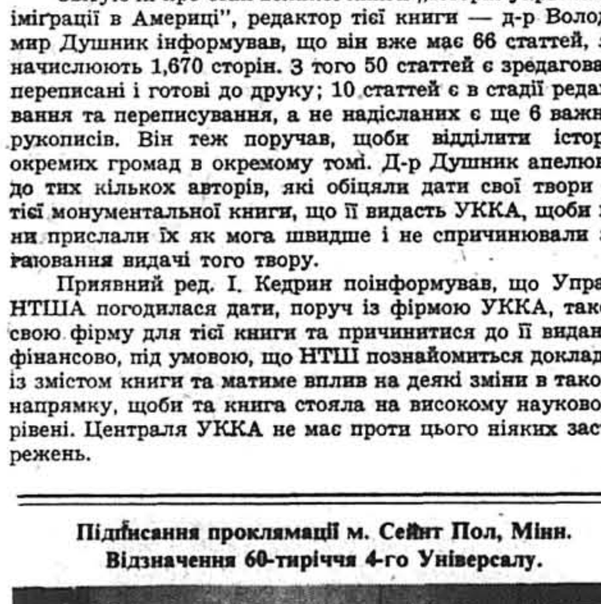
Генерал Петро Григоренко відвідав 19-го березня ц.р. централю УККА при 2-ій Евеню в Ню Йорку і в приязній розмові з гуртом приявних членів керівних органів УККА з'ясовував різні проблеми, пов'язані з його приїздом до ЗСА і перебуванням на цьому терені. Обмін приязними думками з ген. П. Григоренком тривав три години. Генерал П. Григоренко був уже раніше в будинку УККА, відвідавши Музей Союзу Українок, але тоді не міг був зайти до Централі УККА з уваги на пізню пору. Ген. П. Григоренко вдруге відвідав Централю УККА 29-го березня.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ

Звітуючи про стан великої книги „Історія української імміграції в Америці", редактор тієї книги — д-р Володимир Душник інформував, що він вже має 66 статтей, які начислюють 1,670 сторін. З того 50 статтей є зредаговані, переписані і готові до друку; 10 статтей є в стадії редагування та переписування, а не надіслані є ще 6 важних рукописів. Він теж поручав, щоби виділити історію окремих громад в окремому томі. Д-р Душник апелював до тих кількох авторів, які обіцяли дати свої твори до тієї монументальної книги, що її видасть УККА, щоби вони прислали їх як мога швидше і не спричинювали затягнення видачі того твору.

Приявний ред. І. Кедрин поінформував, що Управа НТША погодилася дати, поруч із фірмою УККА, також свою фірму для тієї книги та причиниться до її видання фінансово, при умові, що НТШ познайомиться докладно із змістом книги та матиме вплив на деякі зміни в такому напрямку, щоби та книга стояла на високому науковому рівні. Централя УККА не має проти цього ніяких застережень.

Підписання проклямації м. Сейнт Пол, Мінн. Відзначення 60-тиріччя 4-го Універсалу.

сидить: майор міста Сейнт Пол Джордж Латімер, стоять зліва на право: прот. о. Микола Матулинський, мгр. Люба Менжега (голова УККА), Пилип Шайда, інж. Іван Яновиг, мгр. М. Яновиг-Реймонд, Христина Реймонд.

УКРАЇНСЬКІ МОЛИТВИ У КОНГРЕСІ

На засіданні Крайової Ради УККА, 18 березня 1978 року широко звітував президент УККА проф. Лев Добрянський, який м.ін., згадав про такі справи:

— Відзначення роковин 22-го січня пройшло у цьому році в Конгресі знову дуже успішно, хоча не було, як бувало раніше, українських молитов. Така молитва буде відмовлена 22-го січня 1979 р., зате ще в цьому році, в липні, з нагоди 20-их роковин проголошення резолюції Конгресу про Тиждень поневолених народів, будуть виголошені українські молитви українським католицьким та православним священиками в Палаті репрезентантів і в Сенаті.

ОСОБОВІ ЗМІНИ В КЕРІВНИХ ОРГАНАХ

Як відомо, за статутом УККА членські організації мають право делегувати та зміняти своїх представників в Екзекутиві чи Кройовій Раді. Екзекутива УККА, яка засідала в тому самому дні, що Крайова Рада, перед засіданням Крайової Ради, прийняла до відома, що Асоціяція американсько-українських професорів високих шкіл відкликала з Крайової Ради проф. В. Стойка і призначила на його місце проф. П. Стерча. Комітет об'єднаних українсько-американських організацій Великого Ню Йорку відкликав з Крайової Ради Миколу Хоманчука і призначив на його місце пані Стефанію Салдан. Крайова Рада затвердила всі ті зміни.

УСПІХ КНИЖКИ д-ра М. ШТЕРНА, ЗАКУПЛЕНОЇ УККА

На засіданні Крайової Ради 18-го березня ц.р. дир. І. Базарко повідомив, що Централя УККА закупила була англомовну книжку „СССР проти д-ра Михайла Штерна" за 6,160 дол. Книжку (268 сторінок у твердій обгортці), розіслано по Відділах, які розпродували її вже розпродано на суму 6,701 дол., ото ж гроші, видатковані на ту ціль Централею вернулися повністю та ще й залишилася невелика скількість книжок. До речі — це цілком винятковий твір: єдиний в літературі, що стосується СССР та, зокрема, його правосуддя, докладний запис на стрічці судового процесу, що його Совєти зробили д-рові М. Штернові за ніби приймання „хабарів" від його пацієнтів. На тому судовому процесі, де д-р М. Штерн промовляв українською мовою і де боронили його наші селяни з околиці Вінниці на Поділлі, вивилася так яскраво забріханість і тенденційність совєтського правосуддя, що сам д-р Штерн висловив переконання, що саме поява тієї книжки причинилася найбільше до того, що його передчасно звільнили з в'язниці і „видворили" за кордон.

Звіт

Контрольної Комісії Українського Когресового Комітету Америки за час від дня 1.січня 1977 р.до дня 31.грудня 1977 р.

Контрольна Комісія в складі:голови Івана Винника,заступника голови др.Володимира Михайліва,секретаря др.Романа Ричка,Стефанії Врвчак, др.Івана Скальчука і Маріяна Кормила-членів,в присутності членів Екзекутиви:касієра Уляни Дячук,адміністративного директора мгр.Івана Базарка, книговода Евгена Луцького і адміністратора Українського Квартальника др. Романа Клюфаса перевела провірку діяльности Українського Конгресового Комітету Америки в днях 10 і 11 березня 1978 р.

До провірки предложено книги касових приходів і видатків,чекову і банкові ощадностеві книжочки,відписи банкових конт,документи вартісних паперів-інвестицій,побічні книги,падаткові зізнання,протоколи засідань і належні прилоги на видатки.

На підставі предложених і перевірених книг і документів стверджено,що за час від дня 1.січня 1977 р.до дня 31.грудня 1977 р.вплинуло до каси Українського Конгресового Комітету Америки:

ПРИХОДИ:

1.Український Народний Фонд:		
- Індивідуальні особи	128.059.75 Дол.	
- Організації	17.840.00 "	
- Збірки	665.00 "	
- Бюро у Вашінгтоні	8.045.00 "	
РАЗОМ:Український Народний Фонд:		154.609.75 Дол.
2.Український Квартальник:		
- Передплати	2.717.24 Дол.	
- Пресовий фонд	631.00 "	
РАЗОМ:Український Квартальник:..		3.348.24 "
3.Книжки:		
- 1000 прим.СССР прти др.Штерна...	6.701.25 Дол.	
- Інші книжки	469.45 "	
РАЗОМ:книжки		7.170.70 Дол.
4.Маніфестації і акції в обороні прав людини:	4.876.36 Дол.	4.876.36 "
5.Відсотки:	4.568.77 Дол.	4.568.77 "
6.С.К.В.У.:		
- Вплати для С.К.В.У	25.820.55 Дол.	25.820.55 "
РАЗОМ ПРИХОДИ У.К.К.А.:		200.394.37 Дол.
ЧУЖІ ФОНДИ ДО РОЗЧИСЛЕННЯ:		
7.Дотації для ведення таборів		
- молодечих організацій:	37.259.06 Дол.	37.259.06 Дол.
8.Комітет 200-річчя Америки і 100-річчя українського пос.		
- вплати до Крайового Комітету	1.111.00 Дол.	1.111.00 "
9.Союз Українок Америки:		
- спла та задовження	2.554.23 Дол.	2.554.23 "
10.Податки:		
- вплати до розчислення	5.508.42 Дол.	5.508.42 "
11.Забезпечення-госпіталізація:		
- вплата працівників	956.91 Дол.	956.91 "
12.Амортизація:		
- Амортизація дому	7.899.70 Дол.	
- Амортизація інвентаря	494.00 "	
РАЗОМ:Амортизація		8.393.70 "
13.Різні:		
- Різні вплати до розчислення:	3.414.00 Дол.	3.414.00 "
РАЗОМ ПРИХОДИ		259.591.69 Дол.

ВИДАТКИ:

1.Адміністраційні видатки:		
а.Персональні:		
- Платні працівників	37.493.75 Дол.	37.493.75 Дол.
б.Річеві видатки:		
- Суспільне забезпечення	1.953.87 Дол.	
- Госпіталізація	1.944.98 "	
- Безробіття	1.053.98 "	
- Хворобове	206.27 "	
- Канцелярійні приладдя	739.04 "	
- Телефони,телеграми	2.510.40 "	
- Оголошення	725.00 "	
- Пошта	511.71 "	
- Асекурація	1.014.20 "	
РАЗОМ:річеві видатки		10.659.45 Дол.
2.Кошти засідань,подорожей:		
- Засідання Екзекутиви	2.226.95 Дол.	
- Поїздки в терен	3.685.98 "	
РАЗОМ:кошти засідань і подорожей....		5.912.93 Дол.

-3-

2.Український Квартальник:		
- Друкарня і переплетня	11.841.00 Дол.	
- Редактор	5.200.00 "	
- Гонорарі	1.894.00 "	
- Поштові оплати	1.225.22 "	
- Експедиція	1.010.00 "	
- Канцелярійні приладдя ,коверти	209.25 "	
- Оправа квартальника	272.00 "	
- Видатки редактора	115.38 "	
РАЗОМ:Український квартальник		21.766.85 Дол.
3.Книжки:		
- 1000 прим.СССР прти др.М.Штерна	6.165.00 Дол.	
- Різні видання	623.54 "	
РАЗОМ:книжки		6.788.54 Дол.
4.Публікації:		
- Український вклад в історію Америки....	1.723.75 Дол.	
- Нищення української субстанції-Левчук..	750.00 "	
-Україна в часі великих перемін	575.00 "	
- 5000 Конгресових рекордів	729.00 "	
- 2000 Меморандум в обороні прав людини...	543.00 "	
- Окладинка	75.00 "	
РАЗОМ:публікації		4.395.75 Дол.
5.Конгресові вісті:		
- 10 чисел по 18.500 примірників:		
- Друк	3.192.00 Дол.	
- Редактор	800.00 "	
- Пошта	354.04 "	
РАЗОМ:Конгресові вісті		4.346.04 Дол.
6.Бюро Вашінгтон:		
- Персональні видатки	7.200.00 Дол.	7.200.00 Дол.
7.Маніфестації і акції в обороні прав людини:		
- Маніфестація в Ню-Йорку	6.751.95 Дол.	
- Акція в Льос Анджельос	594.83 "	
- Акція в Олбані 22.січня	572.10 "	
РАЗОМ:маніфестації і акції в обороні п.л.		7.918.88 Дол.

УН фонд

8.XII-ий Конгрес У.К.К.А:.		
- Готель Амерікана за бенкет	18.977.23 Дол.	18.977.23 Дол.
8.Інвентар:		
- Машина до писання	195.00 Дол.	
- Інвентар	1.401.65 "	
РАЗОМ Інвентар		1.596.65 Дол.
9.Дотації:		
- Спілка Української Молоді Америки...	1.050.00 Дол.	
- Пласт	1.000.00 "	
- С.У.С.Т.А	600.00 "	
- О.Д.У.М	500.00 "	
- Т.У.С.М	500.00 "	
- Тиждень Поневолених народів	500.00 "	
- Загальна Американська Конференція...	250.00 "	
- Будова церкви св.Юра в Ню-Йорку	500.00 "	
- Союз Українських Спортових Товариств	200.00 "	
- Комітет Історії Мереляид	100.00 "	
- П.А.Л	35.00 "	
РАЗОМ:дотації		5.235.00 Дол
10.Український Народний Фонд:		
- 10 % винагорода збірщикам	8.550.55 Дол.	
- Вісті У.К.К.А	2.080.00 "	
- Пошта	1.475.00 "	
- Коверти	1.434.00 "	
- Заклики,друки	1.647.53 "	
- Виказки	138.00 "	
РАЗОМ:Український Народний фонд.....		15.325.08 "
11.Адміністрація дому:		
- -Світло	1.690.58 Дол.	
- Огрівання	886.64 "	
- Чищення приміщень	883.50 "	
- Асекурація	567.60 "	
- Перевіз до нових приміщень	763.00 "	
- Елевейтор	229.27 "	
РАЗОМ:адміністрація дому		5.020.59 "
12.С.К.В.У.:		
- Вислано готівкою	27.713.34 Дол.	
- Кошти засідань членів Президії	2.583.40 "	
- Кошти переведення збірки	2.289.36 "	
РАЗОМ:С.К.В.У		32.586.10 "
13.Амортизація:		
- Амортизація дому	7.899.70 Дол.	
- Амортизація інвентаря	494.00 "	
РАЗОМ:амортизація		8.393.70 "
14.Різні видатки:	651.28 Дол.	651.28 "
РАЗОМ:видатки У.К.К.А		194.267.82 Дол
РАЗОМ:приходи У.К.К.А	200.394.37 Дол.	
НАДВИЖКА/ЗАОЩАДЖЕННЯ в 1977 році/..		6.126.55 "
РАЗОМ:	200.394.37 Дол.	200.394.37 Дол
ЧУЖІ ФОНДИ ДО РОЗЧИСЛЕННЯ:		
15.Дотації для ведення таборів - молодечих організацій:		
- С.У.М.А	31.876.80 Дол.	
- О.Д.У.М	3.859.70 "	
- Кошти У.К.К.А	72.37 "	
РАЗОМ:дотації для ведення таборів:		35.808.87 Дол.
16.Комітет 200-річчя Америки і 100-річчя українського поселення:		
- виплачено	1.411.50 Дол.	1.411.50 "
17.Союз Українок Америки:		
- Виплачено на адміністрацію дому..	2.425.18 Дол.	2.425.18 "
18.Дім У.К.К.А:		
- додаткові праці контракторам	5.264.00 Дол.	5.264.00 "
19.Податки:		
- Виплачено податок за працівників	6.014.24 Дол.	6.014.24 "
20.Забезпечення-госпіталізація:		
- забезпечення за працівників	2.247.96 Дол.	2.247.96 "
21.Інвентар:		
- закуп інвентаря	1.415.31 Дол.	1.415.31 "
22.Банк:		
- вплачено до банку на ощадностеве конто	13.697.87 Дол.	13.697.87 "
23.Різні:		
- Різні виплати в розчислення	2.998.00 Дол.	2.998.00 "
РАЗОМ:РОЗХОДИ		265.550.75 Дол.
РАЗОМ ПРИХОДИ:	259.591.69 Дол.	
Готівка на день 1.1.1977	58.373.11 "	
Готівка на день 31.12.1977		52.414.05 "
РАЗОМ:	317.964.80 Дол.	317.964.80 Дол.

Фінанси УККА

Звідомлення касира пані Уляни Дячук на Крайовій Раді 18 березня '78

Жадна організація не може існувати без сильної фінансової бази і повної фінансової підтримки свойого членства.

Такою фінансовою базою Українського Конґресового Комітету Америки являється Народний Фонд. Не дивно, що Народний Фонд часто аналізуємо, бо уважаємо його барометром піддержки складових організацій та громадян та оцінки праці УККА.

Збірка пожертв до Народного Фонду в 1977 році осягнула суму 154,600 дол., що являється найбільшою сумою пожертв від часу існування Народного Фонду. Ця сума була на 12,400 дол. більша від зібраних пожертв у 1976, і на 23,200 дол. більша від пожертв з 1975 року.

Перших п'ять місяців у збірці Національного Датку зайняли: 1) Філядельфія, 2) Чікаґо, 3) Ню Йорк, 4) Південно-Східний Мішіґан, та 5) Нюарк-Ірвінґтон, зібравши суми: 13,750; 13,270; 11,917; 7,020 і 6,745 дол. Поміж першим і п'ятим місцем — є досить велика різниця, 7,000 дол.

Великий вклад фондів на потреби нашого Інформаційного Бюра у Вашинґтоні зробили члени Краєвої Господарської Ради, які зобов'язалися до року зложити суму 25,000 дол. та в 1977 році переслали слідуючі пожертви: ЦУКА — 5,000; Щадниця „Певність", Чікаґо — 2,000; Укр. Лікарське Т-во — 1,000; УНСоюз — 1,400 дол. Інші складові члени Краєвої Господарської Ради дальше збирають пожертви і пересилають їх вже в цім році. До них належать, в першу чергу, 5 промисловців з Чікаґо, що зложили по 1,000 дол. на працю Українського Інформаційного Бюра, про що вже було детально подано в пресі.

УНСоюз зложив ще других 1,200 дол., і разом дав вже 2,600 дол., а „Провидіння" суму 600 дол.

Всі Братські Союзи переводять збірки і напевно внедовзі гроші нам перешлють.

Українська „Щадниця" у Філядельфії висилає нам суму 1,200 дол.

ЯКІ БУЛИ ВИДАТКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮРА У ВАШИНҐТОНІ?

Річний бюджет — 25,000 дол.

На вдержання видано в 1977 році — 1596.65 та 1,400 дол. на устаткування. Досі керівник канцелярії не бере ніякої платні.

Збірка Національного Датку за 1977 рік закінчилася в половині січня 1978-го року, але наша праця для збільшення фондів УККА мусить продовжуватися. Які є пляни на 1978-ий рік?

Від кількох літ в місяці травні переводилися збірки фондів на працю СКВУ. Цього року наша Канцелярія маючи на увазі наші бюджетові зобов'язання супроти СКВУ у висоті 45,000 дол., плянує переводити збірку на Фонд СКВУ, базуючись на минулорічній збірці, яка була успішною, бо через нашу касу в травні вплинула сума 24,200 дол. Для допомоги в збірці, будуть виготовлені відповідні афіші, звернення і збіркові листи. Афіші розсилатимемо по наших Відділах для вивішення на видних місцях, спеціяльний заклик Екзекутиви піде на адреси передплатників „Свободи" і „Америки", а до Центральних Організацій вишлемо прохання, щоб вони включилися до нашої збірки і заохотили також свої Відділи, чи низові клітини і членів, зложити свої пожертви через Канцелярію УККА. Відділи УККА отримають збіркові листи. Постараємося звернутися до Єрархів наших Церков за піддержкою в цій акції.

В цім самім часі в пресі повинні появитися статті про працю СКВУ в минулому та про пляни в майбутньому.

Річ ясна, в нашім зверненню до читачів „Свободи" і „Америки" буде включене також прохання, щоб вони заразом з пожертвою на СКВУ, зложили свій Національний Даток на 1978 рік. Конґрес СКВУ відбуватиметься при кінці листопада, коли Канцелярія, звичайно, є зайнята закінченням збірки до УНФонду.

Щоб відтяжити збірку пожертв з грудня, плянуємо звернутися до наших Відділів з проханням, щоб вони старалися до кінця червня, ц.р. зібрати і переслати принайменше 40 відсотків заплянованої цьогорічної суми збірки Національного Датку.

Виказ платників Національного Датку за попередній рік плянуємо видрукувати в половині вересня і цим започаткувати осінню кампанію збірки, в якій будуть включені: 1) Висилка звернення на адреси платників Національного Датку; 2) Висилка звернень до читачів „Свободи" і „Америки"; 3) Поява кількох статтей про працю УККА в пресі. На закінчення збіркової кампанії в місяці грудні, згідно з традицією, розсилатимемо святочні побажання з пригадкою про зложення датку на УНФонд.

Віримо, що з дальшим розгорненням праці нашого Інформаційного Бюра у Вашінґтоні, зросте зацікавлення Бюром у ширших кругах нашого громадянства і тим самим зросте меценатство заможніх одиниць, на зразок індустріялістів з Чікаґо.

В тім напрямі, напевно, будуть дальше працювати члени Краєвої Господарської Ради при помочі наших Відділів.

НАГОРОДИ ДЛЯ ЗБІРЩИКІВ НАЦ. ДАТКУ

Наші успіхи у збірках Національного Датку по багатьох місцевостях завдячуємо у великій мірі дуже відданим і працьовитим збірщикам, які рік-річно посвячують свій час і часто у дуже невідрядних оставинах збирають ці пожертви. Коли з початком грудня м.р., збірка Фонду не була, на думку Канцелярії, задовільною, мґр. Базарко і я підписали звернення-обіжник до Відділів з гарячим проханням доложити всіх старань, щоб ми осягнули намічену суму пожертв. В цім листі для заохоти до праці, ми пообіцяли нагородити почесними грамотами довголітніх, найбільш працьовитих, активних і успішних збірщиків.

Ця справа була порушувана на минулім засіданню Екзекутиви. Багато членів висловилися зі застереженням до нагородження почесними відзначеннями Відділових збірщиків УНФонду, побоюючись, що це може спричинити невдоволення і негодування у Відділах збоку тих осіб, які вважають, що вони такі нагородження повинні були також одержати. З другої сторони, мгр. Базарко і я стоїмо на становищі, що такі нагороди були вже приобіцяні і коли будуть докладно обґрунтовані, чому і за які осяги, чи працю їх надається, не повинно бути нарікань. Тому ми звернулися до Управ Відділів за прізвищами збірщиків, яких Відділи уважають, що ми повинні відзначити.

Вимоги нашої громади до УККА постійно зростають. В парі з цим ростуть фінансові потреби УККА. На кожному кроці стрічаємося зі звишкою цін на все, що мусимо закуповувати. Збільшуються кошти вдержання будинку. Тому, навіть успішна минулорічна збірка Нац. Датку не може вповні заспокоїти всіх фінансових потреб УККА.

Наш бюджет на 1978 рік передбачає всіх пожертв до УНФонду на суму 150,000 дол. та 25,000 дол. на працю нашого Інформаційного Бюра у Вашинґтоні.

Вірю, що при Вашій співпраці, та помочі всіх організацій, яких Ви всі тут репрезентуєте, вдасться нам виконати цей фінансовий плян, який я навела.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

СПРОСТУВАННЯ

У виказі вплат до УНФ подано помилково, що панство Мирослав і Олена Площанські вплатили 15 дол. — насправді вони дали 25 долярів.

У виказі вклад на УНФонд було помилково подано, що Боффало вплатило 3.995 дол., а має бути — 4526 дол.

ОБОРОНА ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ

Проф. Л. Добрянський звітував на Крайовій Раді.

В дні 20-го лютого ми вислали обіжного листа до всіх наших Відділів і до Центральних Організацій інформуючи про пляновану американську виставку рільничих машин в квітні ц.р. в Києві. Згідно з нашими інформаціями ввесь інформативний матеріял про виставку був виготовлений в російській мові. Виставку фірмувало Американське Інформаційне Аґентство (ЮСІА).

Ми вважали, що рішення урядових амриканських чинників приготовити ввесь матеріял в російській мові є афронтом для українців так на Батьківщині, як і тут в Америці. І тому ми звернулися з проханням писати протестні листи чи телеграми до директора тієї ж аґенції Дж. Е. Райнгарта. Наше Інформаційне Бюро у Вашинґтоні повело в тім напрямі спеціяльну акцію мобілізуючи людей нам співзвучних з вимогою зміни становища аґенції. Кожного дня надходило щораз більше телеграм і листів від поодиноких визначних українських громадян як і провідних діячів інших етнічних груп, з якими ми є в тісному контакті.

Та наша спільна акція увінчалася наступним успіхом. Інформаційна Агенція (ЮСІА) повідомила наше Бюро у Вашинґтоні, що друкується окрема брошура в українській мові, на 20 сторінок, як додаток до вже видрукованої брошури в російській мові, як також всі написи, передусім головний напис при вході на виставку, двосторінкове вступне слово президента Картера та великими буквами привіт президента Картера будуть в українській мові. Рівнож аґенція заанґажувала двох українців, як провідників по виставці, які будуть давати інформації відвідувачам виставки тільки по-українськи і по-англійськи.